

קונטרס

דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

מחזור שיגתיים

חלק ב'

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

יחידת תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מפעל הלכתא דיומא

איזה דברים אסור ללקוט מן הבגד בשבת?

הלוקט יכולת שע"ג בגדים, כגון אלו היכולות שבכלי הצמר הנשארים בהם מן האריגה, וה"ה קשין וקסמין דקין שנארגו בבגד בלי מתכוין, חייב משום מכה בפטיש, ואפילו ביבלת אחד חייב אף שנשארו שם עוד, והוא שיקפיד עליהם שמסירים בכונה כדי ליפות הבגד ולא כמתעסק אע"פ שלא היה נמנע מללבושו אם לא היה מסירם, וי"א דתלוי באם היה נמנע מללבושו מחמת זה, וה"ה דאסור להסיר השלל שעושים החייטים בתחלת התפירה כדי לחבר החתוכים, אבל אם הסירים דרך עסק פטור, ויש אוסרין.

האם מותר לנער בגד חדש?

המנער טלית חדשה שחורה כדי לנאותה ולהסיר הצהוב הלבן הנתלה בה כדרך שהאומנין עושין חייב משום מכה בפטיש, ואם אינו מקפיד שאין כוונתו כדי ליפות מותר. ישב לו זרע פשתן או תבשיל על כסותו מותר לקלפו, ואם הוא בגד חדש ושחור אינו מותר לקלפו רק באינו מקפיד, ואם הוא לח מקנחו בסמרטוט.

באיזה אופן אסור לקפל כלים בשבת?

מקפלים כלים בשבת לצורך שבת ללבשם בו ביום, ודוקא באדם אחד, ואבל לא בשני בני אדם, ואם מקפל על הספסל דינו כמקפל בשנים, ובחדשים שעדיין לא נתכבסו, ולבנים, ואין לו להחליף, אבל אם יש לו להחליף בגד אחר לשבת אע"פ שאין יפה כזה לא התירו לו לקפלו, ובגד חול לא מקרי יש לו להחליף, וכ"ש אם אין דעתו ללבוש כלל בו ביום דאסור, ואם חסר אחד מאלו התנאים אסור.

האם מותר לקפל הטלית בשבת?

אסור לקפל הטלית אע"פ שמצות ציצית כל היום ויכול להתעטף בו מ"מ כיון שאין בדעתו להתעטף בו אסור, אם לא במקום שנהגו להתעטף בטליתות במנחה, ומ"מ ביו"ט שחל בע"ש מותר לקפל טליתו כשפושטו אם היא חדשה ולבנה אף שאין דעתו ללבוש בו ביום, והיינו כשעשה עירובי תבשילין, דאל"ה הרי אסור לו להכין לצורך מחר, וי"א דאף בלא הניח ע"ת שרי אם היא סמוכה לשבת. וי"א דלקפלו שלא כסדר קיפולו הראשון מותר בכל ענין, ואפילו אין בו אחד מאלו הדי' פרטים, ואפילו אין דעתו ללבוש בו ביום, וכן ההלכה, ומ"מ מי שרוצה להחמיר ע"ע שלא לקפל כלל ודאי עדיף, עד שיושלמו כל הדי' פרטים.

האם מותר להציע המטות בשבת?

מציעין את המטות מלילי שבת לשבת, כדי לישן עליהם או כדי להסב עליהם למחר, ומציעין עשר מטות שאם ירצה מסב באחת מהן, ולכתחלה טוב יותר שיציע מע"ש, אבל אין מציעין משבת למוצאי שבת, ומ"מ אם המטה עומדת בביתו והוא דבר מגונה ובזיון לשבת שיעמוד כך מותר להציע. ועתה להציע מיו"ט לשבת אף אם לא הניח עירובי תבשילין.

מכבש האם מותר להתיר אותו בשבת?

מכבש של בעל הבית מתירין אותו ליטול ממנו בגדים לצורך השבת, אבל שלא לצורך שבת לא, וה"ה דאין כובשין בו בגדים שהוא צורך חול, ושל אומן אסור מפני שהוא תחוב בתזקה והתרתו דומה לסתירה, ואם היה מותר המכבש קצת מע"ש י"א דאע"כ אסור להתיר כולו ולשמוט כליו משם, ויש מקילין, אבל אם היה מותר כולו לכו"ע מותר לשמוט כליו משם.

האם מותר לשפשף חלוק או סודר בשבת?

חלוק לאחר כביסה הוא מתקשה ומשפשפים אותו בידים לרככו, מותר לעשותו בשבת שאינו מתכוין אלא לרככו, אבל אסור לגלגל ע"י כלי כמנהג, וכן אסור לעשות קמטים בדברים המכובסים ע"י כלים העשויים לכך. אבל סודר אסור בין לשפשף מבפנים בין לשפשף מבחוץ מפני שמתכוין לצחצחו והוי כמלבן, ואם מתכוין בחלוק לצחצחו אסור כמו בסודר. וכובעים של פשתן ושאר כלי פשתן דינן כסודר, ומ"מ בחלוק מותר אפילו בשל פשתן. ובסודר נופא אסור אף שאינם של פשתן.

טיט שעל רגלו באיזה מקום מותר לקנחו?

טיט שעל רגלו או על מנעליו מקנחו בכותל, אבל לא בקרקע דלמא אתי לאשוויי גומות, ודוקא בקינוח בכותל או בקורה, אבל בגב סכין אסור. ובטיט לח בודאי אין לחוש משום ממחק, ואפילו בטיט יבש הרוצה להקל דבקינוח בכותל לא שייך ממחק בודאי אין למחות בידו, אך לכתחלה נכון ליהדר בטיט יבש מחשש טחוק, והפמ"ג כ' שבטיט שעל רגלו יש להקל לקנח בכותל אפילו בטיט יבש משום צערא דגופא, וה"ה דמותר לרחוץ טיט היבש שע"ג רגלו יחף במים ואין לחוש משום גיבול.

באיזה מקום נכון ביותר לקנח שם רגלו?

הא דיש בחצר שלפני פתחי בתי כנסיות על הקרקע ברזל אחד והוא חד למעלה ושם מקנחין המנעלים קודם שיכנסו בבהכ"ע אסור לעשות כן בשבת דזה דומה לגב הסכין ואסור לכו"ע, ויש מחמירין אפילו היה הברזל עב ורחב בראשו ולא היה לו חוד, אלא יקנח בכותל או בקורה או בחידודי המדרגות, אך אם הוא מקנח בנחת אין להתמיר בכ"ז, ובפרט אם הטיט לח בודאי אין להתמיר. ויש אוסרין אף בכותל של אבנים, ואין מקנחין אלא בקורה או ע"ג אבן אך דוקא אם היא אבן גדולה שלא יתנדנד ע"י קינוחו, או בכותל של עץ, ויש מתירין בשניהם, וה"ה דמותר להסירו במעט חרס הראוי לטלטל ובוה לכו"ע שרי, ומ"מ אפילו לדידהו צריך ליהדר כשמקנח בקרקע שלא יקנח במקום גומא. ולהלכה י"א דבדרבנן יש לסמוך על המקילין דמותר בשניהם, וי"א דנכון להתמיר לאסור בשניהם, ובכותל בודאי יש לסמוך להתיר.

טיט שעל בגדו באיזה אופן מותר לקנחו?

טיט שעל בגדו בין של משי ושל פשתן וצמר, משפשפו מבפנים שאוחזו הבגד בפנים נגד מקום הטיט ומשפשף זה בזה עד שנופל הטיט, אבל לא בחוץ, וכן מגדרו בצפורן מבחוץ, וה"ה דמותר לגדרו בגב סכין ואפשר דאפילו בחודו. וי"א דה"מ לח אבל יבש אסור בין לגדר בין לכסכו אפילו מבפנים, וע"י א"י מותר. ודוקא ביש ממשות טיט על הבגד וכשהוא מגרד שם אז נופלים פרורי הטיט, אבל אם אין שם אלא מראה הטיט והוא מגרד שם לבטל המראה מותר, ומטעם זה יש להתיר למי שחלוק שלו מטונף קצת ואין שם ממשות צואה והוא יבש יוכל לגרר בצפורן ולהסיר המראה כדי שיתפלל בנקיות, ויש לעיין בזה אי יש בו משום מלבן, וכשאין טיט וכנתו רק לצחצח הבגד בודאי דאסור, ואפילו אם איננה שחורה וחדשה. ופשוט דאינו מותר רק לגרר בצפורן או לכסכו מבפנים, אבל לכסכו מבחוץ אסור בכל גווני.

האם מותר לגרר המנעל בסכין?

אין מגרדין בסכין אפי' בגב הסכין או בצפורן מנעל בין חדש בין ישן אפי' היה עליו טיט, מפני שקולף העור והוי ממחק, וי"א דדוקא בטיט היבש לפי שמתקנו בגרירתו אבל טיט לח מגרדין, ויש לסמוך על דבריהם היכא דיש עוד צד להתיר כגון בקינוח בנחת או בכותל אפילו לדעת המחמירין.

החזיר השטריימ"ל בשבת להקופסא שמונח בו כל השבוע האם הוי כקיפול בגדים?

הגו"ל בעצמך...

לימודי שולחן ערוך אר"ח עם משנה בחדרה

כל הזכויות שמורות המחור לשימוש מיוחד © מהדורה השנייה

זכות הלימוד

דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שב סעיף ב

עד סימן שב סעיף ט

ה' טבת

מחזור שינתיים

חלק ב'

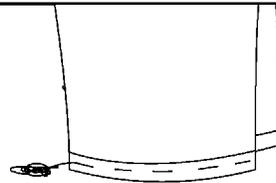
1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

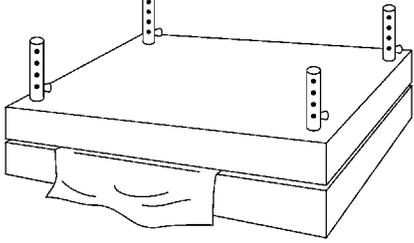
כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגהלות המפעל

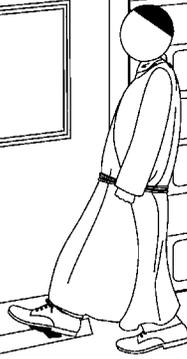
סימן ש"ב - מ"ב ס"ק ח'
דאסור להסיר השלל
[שקורין שטריגייוואנען] שעושין
החייטים בתחלת התפירה
כדי לחבר החתוכים

שו"ע סעיף ד
מכבש (הוא כלי
שכובשין בו בגדים
אחר הכביטה, והם
שתי לוחות זה
על זה והבגדים
ביניהם

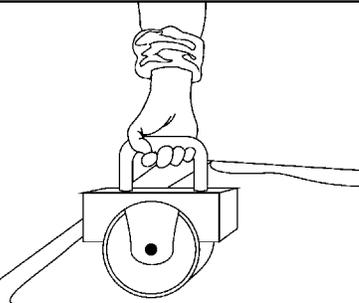

בית הללטה

שו"ע סעיף ו
טיט שעל רגלו, או על מנעליו

שו"ע סעיף ז

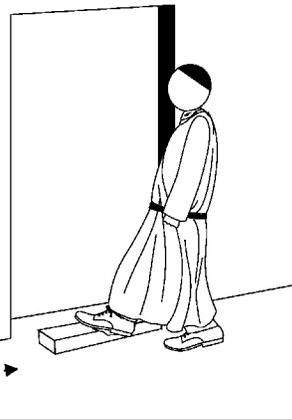
מ"ב ס"ק כב
אבל אסור לגלגל ע"י כלי כמנהג
וכן אסור לעשות קמטים בדברים
המכובסים ע"י כלים העשויים לכך

מ"ב ס"ק כו

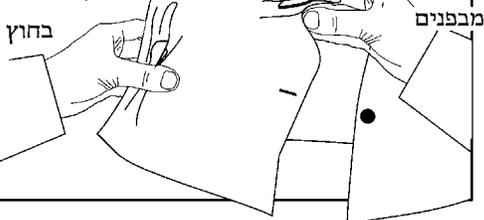
ולא דמי למה דאיתא בס"ח ...
ולפי"ז הא דיש בחצר שלפני פתחי בני
כנסיות על הקרקע ברזל אחד והוא חד למעלה ושם
מקנחין המנעלים קודם שיכנס בבהכ"נ אסור לעשות
כן בשבת דזה דומה לגב הסכין ואסור לכי"ע

מ"ב ס"ק ל"ח

וע"כ נכון ליהור שיעשה הברזל שלפני
בהכ"נ שמקנחין בו המנעלים עב ורחב

שו"ע סעיף ז
טיט שעל בגדו משפשפו מבפנים
דלא מוכחא מלחא לאתחזווי
כמלבן, אבל לא בחוץ דדמי
למלבן

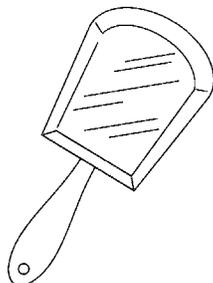

בחוץ

מבפנים

מ"ב ס"ק סא

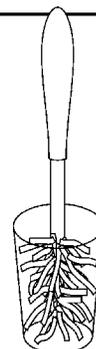
ר"ל ששפת המראה חדה ועשויה
לשם כך להסיר בה בחול את הנימין
המדולדלין מראשו כשוראה שהן
מדולדלין

שו"ע סעיף יג
במראה של מתכת שהיא חריפה
כאיזמל

סימן ש"ב - מ"ב

ס"ק ס'
דאתי לידי
סחיטה... דבכוס
שהוא צר אין לנגבו
אפילו בסמרטוט
המיוחד לכך דא"א
שלא לבוא לידי
סחיטה

דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שב סעיף ט

עד סימן שג סעיף א

ו' טבת

מחזור שינתיים

חלק ב'

1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגהלות המפעל

כל הזכויות שמורות
מסודר לתחזוקה בלי רושט
© מנהלת הספסל

משנה ברורה
מן סימן שב סעיף ב עד סימן שב סעיף ט

דפי סיכום

מחזור שנתיים

שנה ב'

ה טבת

סימן ש"ב

דיני נקוי וקפול הבגדים בשבת - חלק ב'

האופן / הדין	מותר - פטור	הטעם	אסור - חייב	הטעם
לנער טלית חדשה שחורה להסיר הצהוב הלבן הנתלה בה כדרך שהאומנין עושין	מותר אם אינו מקפיד שאינו מתכוון ליפותו (מ"ב י')		אסור וחייב אם מקפיד - וצריך להחמיר אם מתכוון ליפות שהוא חשוב כמקפיד (מ"ב י')	משום מכה בפטיש - שאפשר דמקרי מקפיד לכן לכתחילה יש להחמיר משום דספיקא דאורייתא (מ"ב י' שעה"צ י"ב)
לקבל בגדים בשבת כסדר קיפולו הראשון	מותר לצורך שבת - וללבוש בו ביום - ודוקא באדם אחד - ודוקא בחדשים שעדיין לא נתכסבו - ודוקא לבנים - ודוקא שאין לו להחליף כלל - לבגד שבת אחר (ש"ע ג' שעה"צ י"ז)	דאם אין מקפלים רגילים שמתקמטים - - שכל שלא נתכסבו הם קשים ואין ממהרין לקמט ואינו חשוב הקיפול תיקון - דבצבועים הקיפול מתקן יותר - דאם יש לו לא התירו לו לקפלו - דבגד חול לא חשוב יש לו להחליף דכו"ע יש להם בגדי חול (מ"ב י"ב ט"ו ט"ז י"ז שעה"צ י"ז)	אסור אם חסר אחד מהתנאים הנ"ל דהיינו כשאינו לצורך שבאו או בשני בני אדם - או על הספסל - ובאינם חדשים - ובצבועים - וביש לו להחליף אפילו שאינו יפה כזה וכ"ש אם אין דעתו ללבושו בו ביום (ש"ע ג' מ"ב י"ד י"ז)	כיון שאינו צורך שבת לא התירו לו - דבשנים מתפשטין הקמטים ונראה כמתקן - דדינו כמקפל בשני בני אדם - דאו הקיפול חשוב תיקון דמהרין לקמט - דבצבועים הקיפול מתקן יותר (מ"ב י"ג י"ד ט"ו ט"ז)
לקפל טליתו אחר שהתעטף בו בשחרית	במקום שגוהגו להתעטף בטלית במנחה (מ"ב י"ג)	דחשוב צורך שבת (מ"ב י"ג)	מקום שאין דעתו להתעטף בו ביום (מ"ב י"ג)	דאף על פי שמצות ציצית כל היום יוכל להתעטף בו כיון שאין דעתו להתעטף לא חשוב צורך שבת (מ"ב י"ג)
לקפל טליתו יום טוב שחל בערב שבת	כשעשה עירובי תבשילין מותר לקפלו כשפשטו אם הוא חדשה ולבנה אף שאין דעתו ללבושו בו ביום - ולרע"א מותר אפילו בלי עירוב אם הוא סמוכה לשבת (מ"ב י"ז)	דאו מותר להכין מירוש לשבת -	אם לא עשה ערובי תבשילין אסור (מ"ב י"ז)	דארי אסור לו להכין לצורך מחר (לשבת) (מ"ב י"ז)
לקפל טליתו שלא כסדר קיפולו הראשון	יש אומרים שגומתו בכל ענין ואפילו אין דעתו ללבושו היום וכן הסכימו האחרונים לדינא (ש"ע ג' מ"ב י"ח י"ט)	שאינו לקפול זה שום קיום ואין כאן מתקן כלל (מ"ב י"ח)	ודאי עדיף להחמיר על עצמו שלא לקפל כלל אם ליכא דהי' תנאים הנ"ל (מ"ב י"ט שעה"צ כ"א)	
להציע המטות	מותר מליילי שבת לשבת כדי לישן עליהם או להסב עליהם - ובתוספתא כתב דמותר אפילו להציע עשר מטות - ולכתחילה טוב יותר להציע מערב שבת (מ"ב י"ט שעה"צ כ"ג)	שצורך שבת - שאם ירצה מיסב באחת מהן - (שעה"צ כ"ב)	אין מציעין משבת למוצאי שבת - אם אין המטה מונח במקום בוין (מ"ב י"ט)	- דבמקום בוין צורך שבת להציע (מ"ב י"ט)
ליטול בגדים מהמכבש (כלי שכובשין בו בגדים אחר הכבישה) או לכבש שם בגדים	מותר ליטול ממכבש של בעל הבית לצורך שבת - ויש מתירין אפילו ממכבש אומן אם היה מותר קצת מערב שבת ולכ"ע מותר אם היה המכבש מותר מערב שבת לגמרי (ש"ע ד' מ"ב כ"א)	שאינו תחוב בו בחזקה - דשלא לצורך שבת אסור - שאינו דומה לסתירה (מ"ב כ')	אסור ליטול ממכבש של אומן וי"א אפילו היה מותר המכבש קצת מערב שבת - ואסור לכבש בגדיו בשבת (מ"ב כ' כ"א)	מפני שהוא תחוב בחזקה והתירתו דומה לסתירה - שהוא צורך חול (ש"ע ד' מ"ב כ"א)
לשפשף בגדים אחר הכביסה	חלוק בסתם מותר אפילו הם מפשתן (ש"ע ה' מ"ב כ"ד)	שאינו מתכוון אלא לרככו כיון שהוא מלבוש תחתון ואינו נראה מבהוץ מסתמא מתכוון לרככו (מ"ב כ"ד)	סידור משמע מש"ע אפילו אינו מפשתן אסור בין לשפשף בפנים בין לשפשף מבהוץ - וי"א רק מפשתן - או כובעים ושאר כלי פשתן שהם קשים אחר החיצתן - וכן אם מכון בחלוק לצחצחו (מ"ב כ"ג באה"ל דינן)	מפני שמכוון לצחצחו והוי כמלבן - דהוא מקפיד על ליבונו והתירו של סודר יותר מכתונת - דדינו כסודר - כיון דמכוון אסור כבסודר (ש"ע ה' מ"ב כ"ה)
לגלגל או לעשות קמטים בבגדיו			אסור לגלגל על כלי כמנהג או לעשות קמטים בדברים המכבסים על ידי בלים העשויים לכך אפילו בחלוק (מ"ב כ"ב)	
לקנח הטיט שעל רגלו או על מנעליו	יש מתירין לקנחו בכותל - ויש מתירין אפילו בקרקע - ולכ"ע מותר לקנח על קורה או אבן שאינו מתנדנד או בכותל של עץ - ומותר במעט חרס הראוי לטלטל - ולקנח בנחת אין להחמיר בכל זה ובפרט אם הטיט לח - ולהלכה ה"ט מותר בין בכותל בין בקרקע ולמ"ב מותר בכותל - ולפרמ"ג מעל רגלו אפילו יבש - וכן לרחוץ הטיט שעל רגליו יחף ולא הוי כגבול (ש"ע ו' מ"ב כ"ז כ"ח כ"ט שעה"צ ל"ה באה"ל או)	דאין הכרח שיהיה ממחק על ידי זה - דס"ל דלמותר על הבנין לא חיישינן דבנין חקלאה הוא וגם לא חיישינן לשמה יקנח במקום הגומא וישונה - דלא שייך בזה החשש דממחק העור - דבנחת והטיט יש לסמוך על המ"ד בלח לירא ממקח - לט"ז כיון דמידי דרבנן אזלינן לקולא ולמ"א שכן דעת רוב הראשונים - ולפרמ"ג מעל רגלו מותר משום צערא דגופא - דכלאחר יד הוא ובמקום צערא לא גזרי (מ"ב כ"ז כ"ח כ"ה שעה"צ ל"ד באה"ל א')	יש אוסרים לקנחו בקרקע ויש אוסרים גם בכותל של אבנים - ולכ"ע אסור לקנח בקרקע במקום גומא - או לקנחו על הברזל שחד למעלה - והמ"א מחמיר אפילו הברזל עב ורחב בראשו ולא היה לו חד (ש"ע ו' מ"ב כ"ו כ"ח)	דמחוי כמוסף על הבנין ומחוק - שעל ידי זה ישונה - דדומה לגב הסכין - דס"ל דלא גרע מגב הסכין (מ"ב כ"ז כ"ח)

כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלחומר
© מהדורת הספד

משנה ברורה
מן סימן שב סעיף ב עד סימן שב סעיף ט

דפי סיכום

מחזור שנתיים

שנה ב'

ה טבת

סימן ש"ב

דיני נקוי וקפול הבגדים בשבת - חלק ג'

הטעם	אסור - חייב	הטעם	מותר - פטור	האופן / הדין
דמי למלכן שמתניפה הבגד על ידי זה ואינו מלכן ממש דאין נותן עליו מים - דס"ל דהוי טוחן - דבגד המלוכלך בטיט אסור בכל הבגדים (מ"ב ל"ג באה"ל ט"ט)	אסור לשפשפו מבחוץ אפילו שאינו מלכן ממש - ויש אסורים בטיט יבש - ובמקום שאסור אסור בכל מיני בגדים (ש"ע ז' באה"ל ט"ט)	דלא מוכחא מילתא לאתחזייה כמלכן וכונתו רק להסיר הטיט ורושם הליכלוך עדיין נשאר עליו (ש"ע ז' שעה"צ מ"א)	מותר לשפשפו מבפנים להסיר רק הטיט (ש"ע ז')	לשפשף בגד במקום שיש שם טיט
דהוי טוחן אפילו הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה על כל פנים איסורא מיהא איכא לכוי"ע (מ"ב ל"ז)	יש אסורים דבטיט יבש אסור (ש"ע ז')	דהו לא נחשב ליובן - דביבש יש טוחן - דהוי מלאכה שאינו צריך לגופה ומשום כבוד הבריות שלא ילך בבגדים מלוכלכים מותר דהוי שבות דשבות (ש"ע ז' שעה"צ מ"ד)	מותר אפילו מבחוץ בצפרנו או בגד סכין ואפשר דמותר אפילו בחדו של סכין - י"א דמותר רק בטיט לח - ועל ידי אינו יהודי מותר ביבש אפילו למי"ד שאסור (ש"ע ז' מ"ב ל"ד)	לגרר טיט שעל בגדו כשיש ממשות טיט על הבגד
נהי דמשום טוחן ליכא הרי על כל פנים מכוון בזה ליפות הבגד ולצחצחו שלא ישאר עליו שום רושם לכלוך הוי כמלכן - כניל דדמי למלכן ולא עדיף מטיט לח דגם שם לא שייך טוחן ואפ"ה אסור (מ"ב ל"ז שעה"צ מ"ז)	להמ"ב צ"ע ואפשר דגם חייב יש - ואפילו לט"ז אסור לכסס מבחוץ (מ"ב ל"ז באה"ל דהוי)	דאין זה דומה לטוחן (מ"ב ל"ז)	לטי"ז מותר וכן מותר במטונף בצואה יבש קצת ואין שם ממש כדי שיתפלל בנקיות (מ"ב ל"ז)	לגרר טיט שעל הבגד כשאין שם רק מראה הטיט ומגרר לבעל המראה
שקולף העור והוי ממוחק - דפסיק רישא הוא - דלטעם ממוחק אין חילוק (ש"ע ח' מ"ב ל"ז באה"ל אין)	אסור לגררו בסכין או בצפורן בין חדש בין ישן - אפילו כוונתו רק להסיר הטיט - ויש אסורים אפילו בלח (ש"ע ח' ל"ז באה"ל אין)	דאין הכרח שיהיה ממוחק על ידי זה - דס"ל בלח אין בו תיקון כי"כ וכשאין עושין בלח בחוק ליכא למיחש לממוחק (מ"ב כ"ז באה"ל אין)	בכותל - ויש מתירין בטיט לח אפילו בסכין או בצפורן והבאה"ל מתיר ביש עוד צד היתר כמו בכותל או בנחת אפילו לדעת המחמירין (מ"ב כ"ח לי"ח באה"ל אין)	לגרר מנעל
דדמי לגב הסכין דאסור לכוי"ע (מ"ב כ"ז)	לא יעשה אותו חד מלמעלה דאו אסור לכוי"ע לקנח בו המנעלים (מ"ב כ"ז ל"ח)	דאו דמי לקנחו בכותל	נכון לעשות הברול עב שיהיה מותר לקנח המנעלים עליו (מ"ב ל"ח)	לקנח ולעשות הברול שלפני הבית הכנסת לקנח בו המנעלים
דכבוס שייך אף בעורות אם הוא כובס גמור (מ"ב מ"ב)	אסור ליתן כדי לכבסו וגם חייב עליו דהיינו כשמשפשף צידו זה על זה או חופף הרבה במקום הלכלוך ולהרבה פוסקים אסור אפילו רק בכובס בעלמא (ש"ע ט' מ"א מ"א באה"ל זה)	דאף דשייך בו כובס מי"מ שרייתו אין זה כביסו רק במכבס ממש - דאין בו השש כובס (מ"ב מ"א מ"ה)	מותר ליתן כדי לשכשכו בלבד דהיינו ליתן מים עד שיכלה הליכלוך - ובעץ מותר לכוי"ע אפילו לשפשף (ש"ע ט' מ"ב מ"א)	ליתן מים על גבי מנעל
דהוא מאבות מלאכות - דגם זה בכלל מלכן - (מ"ב ל"ט)	שייך בין בצמר בין בפשתן ובכל שאר מינים שדרכו להתלבן כל דבר שדרך הצמר והפשתן להתלבן עיי"ז - וכן מה שמניחין חתיכת פשתן לאחר אריגתו בחמה וזורק עליו מים כדי שתתלבן - ושיעורו בחוט ארוך ד"ט (מ"ב ל"ט)	-	-	מלאכת מלכן
דהוי תולדת מלכן - דק"ל דשרייתו במים זו היא כבוסן והוי בכלל מלכן - (מ"ב ל"ט)	י"א דשייך גם בעורות קשין ולכו"ע אם הוא דרך כביסו - ויש לחוש ובבגדים בין לבנים בין צבועים חייב בשרייתו לבד - אפילו ליתן מים מעטין במכיון לכבסו אסור (מ"ב ל"ט מ"ז)	דבעורות לא מקרי כביסו עד שיהיה ככור גמור (מ"ב ל"ט)	י"א דלא שייך בעורות קשין - ובעורות רכין לא שייך בשרייתו לבד (מ"ב ל"ט)	כביסו
דאמרינן שרייתו היא כביסון - ליחוש בשל תורה - דס"ל אפ"ה אמרינן שרייתו זה כבוסו דחשש שמוא יסחוט (מ"ב ל"ט מ"ז מ"ח באה"ל שיש)	י"א אפילו אין עליהם לכלוך כלל א"כ הוא דרך כביסו - ויש לחוש לדיעה זו - ויש מחמירין אפילו דרך ליכלוך אם היה המים מרובים (מ"ב ל"ט מ"ח)	דס"ל דלא מקרי כביסו על ידי שרייתו לבד - מדרבנן גזירה שיבא לידי סחיטה - דדרך ליכלוך - דאו לא גזרינן לסחיטה (מ"ב ל"ט מ"ז)	י"א דאם אין שום ליכלוך אפילו הושחר מחמת לבושה פטור - אבל אסור - אפילו למי"ד שאסור כשאין שם ליכלוך י"א דאם נטל ידיו במים ומקנחן במפה אפילו הטפה המפה עיי"ז לא שייך שרייתו היא כביסו - ואפיל מים מרובים אם אינו מקפיד על מימיו (מ"ב ל"ט מ"ז)	בהכלל שרייתו הוא כבוסו
תולדות ממלאכת מלכן שהסחיטה היא מצרכי כביסו (מ"ב ל"ט)	שייך אפילו בבגד שאין בו ליכלוך (מ"ב ל"ט)	דס"ל סחיטה אינו שייך רק בדבר שהוא רק ביותר	לרמב"ם פטור על סחיטת עור (באה"ל אסור)	סחיטה
כדי לצאת גם דעת היש מחמירין דס"ל בכל גזוני שרייתו זו היא כביסו אף שהוא דרך לכלוך בהרבה מים וכיון דאין אנו בקיאין איזה מקרי מעט לכך כתבו דמנהג כשר שינגב ידיו בכח - מטעם שמוא יבוא לידי סחיטה (מ"ב נ' נ"א)	טוב לנגבם בכח זו כוז ולהסיר מהם המים כפי יכלות קדם שיקנחם במפה - ואסור לנגבם דבר שדרך להקפיד בחול על מימיו הבלועים בו (ש"ע י' מ"ב נ"א)	דס"ל דלא אמרינן שריית בגד זהו כביסו כפי האי גונא דדרך לכלוך - דאו לא חישינן לסחיטה כלל (רמ"א י' מ"ב נ"א)	מדינא מותר וכן כתב הרמ"א - ולקנח במים מועטים כמו שמצוי על ידי ספוג הידים מותר אפילו במפה שמקפיד על מימיו (רמ"א י' מ"ב מ"ט נ"א)	לקנח ידיו במפה אחר הרחיצה

מנעל האם מותר לשכשכו או לכבסו?

מותר ליתן מים ע"ג מנעל לשכשכו, אבל לכבסו כדרך המכבסים שמשפשף צדו זה על זה אסור, ולמעשה אין להקל מדרבנן אפילו בקשין בלא שפשוף, ואף מדאורייתא דבעי שפשוף אסור אף אם אינו משפשף זה על זה. רק שחופף היטב במים את מקום הלכלוך ומדוחו שיהא נקי ג"כ בכלל שפשוף הוא. וסתם כיבוס במנעל אפילו איסורא ליכא, וי"א דאיסורא איכא אפילו בכיבוס בעלמא ואינו מותר רק בשכשוך בלבד, אך בכלי עץ לכו"ע אין בו שום חשש כיבוס.

בגד האם מותר לשכשכו או לכבסו?

בגד שיש עליו לכלוך אפילו רוק בעלמא וכ"ש מי רגלים וצואה אסור אפילו לשכשכו ואפילו במים מועטים דזהו כבוסו, אלא מקנחו בסמרטוט בקל ולא בדוחק פן יסחוט. ובגד שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים מועטים ולא מרובים שמא יסחוט, אבל כשיש עליו לכלוך, אפילו דרך לכלוך כגון לנגב ידים שם אסור, ואפשר דדרך לכלוך לכו"ע שרי וצ"ע. ואם הוא דבר שאין מקפיד על מימיו ומניחו כמה זמן עם המים לא גזרינן שמא יסחוט בזה, ואם מכוין בנתינת המים לכבסו אפילו במים מועטים אסור, ויש אוסרים בכל ענין, ומ"מ אם נתינת מים על הבגד הוא דרך לכלוך שרי, והנכון כדעה ראשונה אם אינו מתכוין לכביסה, ויש לחוש לדעה זו להחמיר בשל תורה.

במה מותר לנגב ידיו בשבת?

הרוחץ ידיו טוב לנגבם בכח זו בזו ולהסיר מהם המים כפי יכלתו קודם שיקנחם במפה, וי"א דאין לחוש לזה דלא אמרי' שריית בגד זהו כבוסו בכי האי גוונא דאין זה רק דרך לכלוך וכן נוהגין, ואפילו אם היה איזה לכלוך על המטפחת שרי הואיל והניגב דרך לכלוך הוא. ולענין רחיצת תינוק ביו"ט במים חמין שבוחר דרך הוא להציע מתחתיו המטפחת בעריבה שרוחצין אותו בה שא"א לרחוץ תינוק קטן בלא זה, יש להתיר באופן שיהיו הווינדלע"ן נקיים מכובסים, ובפמ"ג התיר בשעת הדחק אף במלובלכים, ולא נהירא, ומ"מ ע"י אי"ש להתיר נתינת הווינדלע"ן למים, ואפילו אם הם נקיים ומכובסים טוב שיתן לתוך המים ע"י אי"א אם באפשר.

האם מותר לנגב בדבר שמקפיד על מימיו?

ודוקא במפה וכיוצא בהן שאין דרך להקפיד על המים הטפוחים, אבל לנגב בדבר שדרך להקפיד בחול על מימיו הבלועים בו אסור, ודוקא במים מרובים, אבל במים מועטים כמו שמצוי ע"י סיפוג הידים לא חיישינן לסחיטה כלל, אבל אם נשפך מים על השלחן וכיוצא בו לכו"ע אסור לקנחו בבגד שמקפיד עליו אם הוא מים מרובים, שמא יבוא לידי סחיטה.

האם מותר לנגב ידיו בבגד שנתלכלך ע"י תינוק?

מותר לנגב ידיו בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם ותוכל להתפלל ולברך שאין זה רק דרך לכלוך בעלמא, וכגון שהמי

רגלים מועטים כמו שדרך התינוק להטיל בבגדיו שמעוטף בו, ואין נוזל לבגד האם כ"א טיפת דבר מועט וסגי ליה לבטלו בקינוח ידים, אבל כשיש עליו צואה אסור להעבירו אפילו ע"י ניגוב הידים. אבל אסור ליתן מים ממש על המי רגלים שבבגד כדי לבטלם, אבל שבארץ מותר, ואפילו ליטול ידיו עליהם אף דנעשים שופכים חזו לכיבוס אף דאין מכוין לכבסו, ולכן טוב שלא ליקח תינוק בחיקו בשבת אם לא על כר פן ישתין.

בגד שיש בו לכלוך האם מותר לכבסו?

בגד שיש בו לכלוך לכו"ע שרייתו זהו כיבוסו, וצריך ליזהר שלא לשפוך שום מים לתוך כלי ששרויים בו בגדים לכבסו, אם לא שהמי משרה עולים מכבר למעלה על הבגדים, וכ"ש שיהיה שלא להטיל בגד למים, ולכן הרוחץ תינוק לא ישים בגדיו במים.

כוסות וקערות האם מותר לנגבם?

אסור לנגב כוס שהיה בו מים או יין במפה משום דאתי לידי סחיטה, ובשאר משקין מותר, וי"א דאף ביין אין לחוש, ובכוס צר יש להחמיר אף בשאר משקין, והעולם אין נוהרין בזה, ולדינא אין לחוש דאין דבוק בדופני הכלי מים כ"כ שיבוא לידי סחיטה, אא"כ מנגב בה כלים הרבה דאז קרוב הדבר שיבוא לידי סחיטה בין כלי לכלי ראוי לגער בו שלא יעשה כן, ובסמרטוט המיוחד לכך שאין מקפיד עליו לסוחטו לכו"ע שרי אף לנגב בה כלים הרבה, דאם יהיה הסמרטוט לח מצד אחד ע"י הניגוב ינגב בה מצד אחר, ובמפה קטנה י"א דאף במיוחד אין להקל מטעם שישחטנו בין כלי לכלי כדי שיהיה ראוי לנגב עוד בה.

האם יש חילוק בין כוס צר לכוס רחב?

בכוס שהוא צר אין לנגבו אפילו בסמרטוט המיוחד לכך דא"א שלא לבוא לידי סחיטה, אבל דבר רחב כגון שנשפך מים על שלחן וספסל לכו"ע מותר לקנחו בדבר שאין מקפיד עליו.

ובכוס רחב או בקערה לא חיישינן כלל שיבוא לסחיטה כיון שהמים מועטין ומותר לנגב אפילו במפה שמקפיד עליו, ויש מקילין בדבר שאינו מקפיד עליו גם בכוס צר שרי, ובשעת הדחק אין למחות ביד המקיל לנגב בכוס צר, ובלבד שיהיה דבר שאינו מקפיד עליו לסוחטו אחר הקנייתו, ויראה מתחלה לשפוך כל המים מן הכלי.

האם מותר להסתכל במראה בשבת?

אין מסתכלין בשבת במראה של מתכת שהיא חריפה כאיזמל ועשויה לשם כך להסיר בה בחול את הנימין המדולדלין, ואפילו אם היא קבוע בכותל, אבל מותר להסתכל במראה שאין בה חשש זה אפילו אינה קבועה כגון במראה של זכוכית כעין שלנו, וה"ה במראה של מתכות כשאינה עשויה חריפה.

האם מותר לנגב השלחן ע"י סמרטוט כשנשפך עליו משקין? **הגוי** בעצמך...

לימודי שלחן ערוך אר"ה עם משנה בתורה

כל הזכויות שמורות
המחיר למוסדות מלידות
© מהדורה ומסע

זכות הלימוד

כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלי רשת
© מנהלת הספרי

משנה ברורה
מן סימן שב סעיף ט עד סימן שג סעיף א

דפי סיכום

מחזור שנתיים

שנה ב'

ו טבת

סימן ש"ב

דיני נקוי וקפול הבגדים בשבת - חלק ד'

הטעם	אסור - חייב	הטעם	מותר - פטור	
שמא יבוא לידי סחיטה (מ"ב נ"א)	אסור לכביע לקנחו בבגד שמקפיד עליו אם הוא מים מרובים (מ"ב נ"א)			לקנח מים על השלחן במפה
דשריייתו וזה כבוסו כיון שאין בהם ליכלוך חזי לכבוס והו"ל פסיק רישא אף דאינו מתכוון לכבס - דאע"פ שהוא דרך לכלוך מכל מקום כבוס הוא דהבגד היה מלוכלך יותר מקודם ועתה מעבירו (מ"ב נ"ג נ"ה)	אסור ליתן מים ממש על המי רגלים לבטלם ואסור אפילו ליטול ידיו עליהם אף דנעשים שופכים וצריך ליהרהר שלא לשפוך שום מים לתוך כלי ששרויים בו בגדים לבכסם - ואם יש עליו צואה אסור להעבירו אפילו על ידי נגוב הידים (רמ"א י' מ"ב נ"ג נ"ה)	שארין זה רק דרך לכלוך בעלמא דכוונתו רק לבטלם ולא לכבסו ומי רגלים אינם מאוס כל כך - שמסתברא דמותר כיון שכבר שרויים כולו במים מקודם - דסגי לה לבטלו בקניוח ידים - דלא שייך שרייתו וזה כביסו או שמה יסחוט כששופך על הארץ (רמ"א י' מ"ב נ"ד נ"ה)	מותר לנגב ידיו בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם - ומותר לשפוך מים לתוך כלי אם המי משרה עולים מכבר למעלה על הבגדים - ואם ביטל מי רגלים מעטים מותר להתפלל ולברך - וכשהמי רגלים על הארץ מותר לשפוך עליו מים לבטלו (רמ"א י' מ"ב נ"ד נ"ה נ"ז)	לנגב ידיו או ליתן מים בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם או כשיש עליו צואה
דניחא לה הכיבוס ובחול דעתו שיסחטם אחר רחיצת הקטן ויהיו מכבסים (באה"ל דלא)	יוהר שלא יסחוט - ולבאה"ל בכלכבים אפילו כשלא יסחוט (באה"ל דלא)	כיוון דהם נקיים אינו רוצה בכיבוסם הו"ל מלאכה שאינו צריכה לגופה דלכמה פוסקים אסור רק מדרבנן ותינוק חשוב כחולה שאין בו סכנה אם רגיל ברחיצה (באה"ל דלא)	יש להתיר נתינת המטפחת להמים כשהוידלע"ך (המטפחת) נקיים מכבסים או על ידי אינו יהודי ואפילו כשהם נקיים טוב שינתן למים על ידי אינו יהודי (באה"ל דלא)	לרחוץ תינוק במטפחת שבמים כשאי אפשר לרחוץ הקטן בלי זה
שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לכבס המפה (ש"ע י"א)	אסור לקנחו במפה שמקנחים בה ידים (ש"ע י"א)	כיון דאין עושה כדרך שעושה בחול דהם דברים שקשה לא יבוא לכבסו (ש"ע י"א)	מותר לקנחה במפה הקשה העשויה לאחוז בהקוצים וכן בסמרטוט שאין מקפיד עליו אם יתלכלך בכותל (ש"ע י"א מ"ב נ"ז)	לקנח ידיו שנתלכלכה בטיט במפה
דאסור לטלטל בעל חי אפילו במקצתו (באה"ל מקנחה)	יש אוסרים במחברים בבהמה (באה"ל מקנחה)	כיון דאין עושה כדרך שעושה בחול דהם דברים שקשה לא יבוא לכבסו - דאפשר דלא אסור לטלטל רק גופו של בעלי חיים ולא בשערן שהוא מחובר להן דלא חשוב כגופן בזה (באה"ל מקנחה)	מותר לקנחה בונב הסוס או בונב הפרה או בונב שועל או בשער שועל - ולבאה"ל יש לעיין להתיר אפילו הם מחברים לבהמה (באה"ל מקנחה)	לקנח ידיו שנתלכלכה בטיט בונב הסוס או בונב הפרה
שמא יבוא לידי סחיטה - דאי אפשר שלא יבוא לידי סחטה - דאז קרוב הדבר שיבוא לידי סחיטה בין כלי לכלי (ש"ע י"ב מ"ב נ"ט ס')	כוס שהיה בו מים או יין אסור לנגבם אפילו למיד שלא אמרין שרייתו זה כבוסו - וכבוסו צר יש להחמיר אף בשאר משקין ואף במיוחד לכך - וצריך לגעור בהמנגב הרבה כלים במפה (סמרטוט) שאינו מיוחד לכך שלא יעשה כן (ש"ע י"ב מ"ב נ"ט ס')	דאין חוששין שמא יסחוט - דס"ל דיין דינו כשאר משקין ולדינא אין לחוש דאין דבוק בדפני הכלי מים כל כך שיבא לידי סחיטה - דאם יהיה הסמרטוט לח מצד אחד על ידי הנגוב ינגב בה מצד אחר - דלחד תירוץ של המ"א לא היה פסיק רישא ומותר בדבר שאינו מקפיד (מ"ב נ"ט ס' באה"ל או משום)	כוס שהיה בו שאר משקין חוץ ממים או יין מותר לנגבם - ולהרבה אחרונים אף בין מותר - והעולם אין נוהרין מלנגב כוס וקערה - ובמפה (סמרטוט) המיוחד לנגב כלים מותר לנגב כלים הרבה או מים שנשפך על שלחן וספסל ובשעת הדחק אין למחות על המקילין בכוס צר לנגב בדבר שאינו מקפיד עליו ויראה לשפוך מקודם כל המים שבכלי (ש"ע י"ב מ"ב נ"ט ס' באה"ל משום)	לנגב כוס במפה
דחיישינן שמא ישיר בה נימין המדולדלין ששמא ישכח ויעשה כדרכו בחול - דלא חלקו חכמים במראה של מתכות בין קבוע לשאינה קבוע - דס"ל דבמתכות לא חלקו חכמים (מ"ב ס"א ס"ב באה"ל שאין)	אין מסתכלין במראה של מתכת שהוא חריפה באזמל (סכין קטן חד וחריף) דעשיה לשם כך להסיר בה בחול את הנימין המדולדלין מראשו - אפילו אם קבוע בכותל שלא יוכל להשיר בה - ויש אוסרים בכל מתכות אפילו אינה חרופה (ש"ע י"ג מ"ב ס"ב באה"ל שאין)	כיון דאינה עשויה כלל להשיר בה נימין לא גזרו עליה כלל דלא חיישינן שמא כשיראה במראה שהם מדולדלין ילך אחר מספרים כדי להבעירם דאדחכי הכי מדובר שהוא שבת (מ"ב ס"ג)	מותר לראות במראה של זכוכית כעין שלנו או של מתכות שאינה עשויה חריפה (ש"ע י"ג מ"ב ס"ג)	להסתכל במראה בשבת

האם מותר לאשה לצאת בחוטין בראשה?

לא תצא אשה בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה, ואפילו זקנה ובתולה לא תצא, מפני שצריכה להסידם בשעת טבילה חיישינן שמא תולכס ד' אמות ברשות הרבים, ודוקא בדברים קטנים כאלו הוא דחיישינן, אבל דברים שהם עיקר מלבושים לא חיישינן להכי דבודאי תלבשם אחר הטבילה, ואם הם קלועות בשערה מותר, ויש מי שאוסר, ואם הם מעשה אריגה מותר שא"צ להסידם בשעת טבילה, ודוקא כשמעשה אריגה היו חלולים, ובלבד שלא יהיו מטונפות או מוזהבים דאז מסידן כדי שלא יתטנפו במים.

האם מותר לאשה לצאת בחוטין שבצוארה?

מותר לצאת בחוטין שבצוארה שהם רפויים וא"צ להסידם בשעת טבילה, אבל בקטלא שבצוארה אסור ואפי' אינה תכשיט. ולא תצא בטוטפת, ולא בשרביטין, והוא שאינם תפורים בשבכה, אבל אם תפורים מותר, וי"א דאפי' קשורים שפיר דמי, וי"א דבתולה שאינה חוששת לגילוי ראשה אפילו תפודה בשבכה אסור.

האם יש חילוק בין אשה חשובה לשאר נשים?

כלילא, והוא תכשיט שמניחתו על פדחתה מאוזן לאוזן וקושרתו ברצועות התלויות, מותרת לצאת בו דאשה חשובה לא שלפה ומחוי, בין שהיא עשויה מחתיכות של זהב חרוזות בחוט, בין שאותן חתיכות קבועות במטלית, ויש אוסרים בחרוזות בחוט ויש להסתפק אם יש להקל נגדם. ובשאר תכשיטים שכל הנשים רגילות בהן אף חשובה אסורה לצאת בהן.

האם מותר לאשה לצאת במחט המעמדת קישוריה?

לא תצא במחט נקובה אפילו כשהיא תחובה בבגדה ואם יצאה חייבת, ואפילו מעמדת בה קישוריה ותוחבת המחט בצעיף, או סוגרת בה מפתחי חלוקה. ושאינה נקובה אם מעמדת בה קישוריה מותר לצאת בו. וי"א דדוקא כשהמחט אינו עשוי להתקשט בו, אבל אם עשוי להתקשט בה, כגון שראשה אחד עב ועשוי כעין תכשיט אסור מדרבנן להעמיד בה הקישורים, וי"א דבכל גזוני שרי, וכ"ש מחט שאינה נקובה שלנו אף שראשה אחד עב אין עשוי כעין תכשיט כ"כ ואפשר דלכו"ע שרי, ובודאי יש לסמוך להקל להעמיד בה הקישורים.

מה הדין במחט שאינה מעמדת קישוריה?

אם אינה מעמדת בה קישוריה אסור לצאת בה כשהיא תחובה בצעיפה או בבגדה, דבידה אפי' הוציאה מלבוש גמור חייבת חטאת, אפילו אם היא מתקשטת בה, כגון שראשה עב ועשוי כעין תכשיט, וכ"ש דאם אינו עשוי כעין תכשיט דנחשב משא וחייבת חטאת. ובוזה שאינו עשוי כעין תכשיט אפילו אם צריכה לה המחט לאיזה צורך שיהיה, כגון לחלוק בה שערה וכיוצא בהן, מ"מ הרי הוא משוי גמור ואסור.

באיזה בשמים מותרת האשה לצאת בשבת?

לא תצא בתכשיט שקושרת בו מפתחי חלוקה אם עתה אינה סוגרת בו מפתחי חלוקה אלא טוענת כך עליה, אבל אם גם עתה סוגרת בו מפתחי חלוקה מותר לכתחלה, ולא תצא בקשר שקשור בה בושם שריחו טוב, ודוקא שיש בה בושם אפילו כל שהוא, ואם אין בה בושם כלל חייבת על הקשר גופא. ואשה שריחה רע טוענת עליה, ואינה חייבת עליו אבל לכתחלה אסור. וה"ה שלא תצא בצלוחית של שמן אפרסמון הקבוע על זרועה.

תולדות ההולכין ברצועות או מחטים המקבץ שערים האם מותרים לצאת בהם בשבת? **הגב' בעצמך...**

לימודי שלחן ערוך אר"ח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות
המחיר למוסדות מלידות
© מהדורה השנייה

דפי שיעורים ושיכלאות

משנה ברורה

מן סימן שג סעיף א
עד סימן שג סעיף טו

ז' טבת

מוחזור שיעורים

חלק ב'

1800 466-7593

www.HilchotDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי ישות
מהגות המפעל ©

טוטפת

שבבכה

שרביטין

שו"ע סעיף ב
ולא תצא בטוטפת, והוא כמין ציצ' ומגיע מאוזן לאוזן, ולא בשרביטין, והוא ג"כ ציצ' ואינו מגיע אלא עד לחיים שכורכתו על ראשה ותולה לה על לחייה מכאן ומכאן, והוא שאינם תפורים בשבכה... אבל אם תפורים ליכא למיחש להכי, ומותר

סימן ש"ג - שו"ע סעיף א'
ואם הם קלועות בשערה

לר"ת

לרש"י

שו"ע סעיף ד
לא תצא בעיר של זהב, ופירש"י שהוא תכשיט עגול ומצוירין בו כמין עיר, ויש באמצע לשון שמחברים אותו למלבוש, ור"ת פי' שהוא כעין עטרה לראש

שו"ע סעיף ב
מותר לצאת בחוטין שבצוארה, שהם רפויים

שנצים

קטלא

רצועה

שו"ע סעיף ז
לא תצא בקטלא, דהיינו בגד שיש לו שנצים כעין מכנסים ומכניסים בו רצועה רחבה וקושרה סביב צוארה והבגד תלוי על לבה, והוא חשוב ומצויר בזהב

שו"ע סעיף ב
אבל בקטלא שבצוארה אסור, וכו', לפי שהיא מהדקת אותה כדי שתראה בעלת בשר:

קשורי צעיפה

מפתחי חלוקה

ראשה אחד עב

מחט נקובה

אינה נקובה

שפילק"ע

שו"ע סעיף ט
לא תצא במחט נקובה, וכו' ושאינה נקובה, אם מעמדת בה קשוריה מותר לצאת בו, ואם אינה מעמדת בה קשוריה אסור:

מ"ב ס"ק כ"ג
דהיינו קשורי צעיפה, או שסוגרת בה מפתחי חלוקה וכיוצא בזה:

מ"ב ס"ק כ"ד
אבל אם עשוי להתקשט בה, כגון שראשה אחד עב ועשוי כעין תכשיט, אסור וכו', וכ"ש מחט שאינה נקובה שלנו שקורין שפילק"ע, אף שראשה אחד עב, אין עשוי כעין תכשיט כל כך ואפשר לכו"ע שרי:

סימן ש"ג - שו"ע סעיף יא
לא תצא בכוליאיר, והוא תכשיט שקושרת בו מפתחי חלוקה,

כל הזכויות שמורות
מאגיד לתלמידים מילדות
© מנהלת הספקל

משנה ברורה
מן סימן שג סעיף א עד סימן שג סעיף טו

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

ז טבת

סימן ש"ג

דיני תכשיטי אשה – חלק א'

האופן / הדין	מותרת	הטעם	אסור/ה	הטעם
שתצא אשה בחוטי צמר שבראשה או בחוטי פשתן שבראשה או ברציעות שבראשה	י"א שצריך עיון אם גם בתולה אסורה מפני הגזירה זו (באה"ט א')	דהבתולות אסורות לטבול ולאשיכת אצלם הגזירה שצריכה להסירים בשעת טבילה (באה"ט א')	אסורה לאשה שתצא בחוטי צמר או בחוטי פשתן או ברציעות שבראשה – אפילו אשה זקנה או בתולה (ש"ע א' מ"ב ב')	מפני שצריכה להסירים בשעת טבילה אם מתרמי לה טבילה מצוה ותברח להסירים מפני חציצה וחיישין שמה תולכים ארבע אמות ברשות הרבים – דלא פליג רבנן בתקנתא (ש"ע א' מ"ב ב' באה"ט א')
שתצא אשה בחוטי צמר או בחוטי פשתן או ברציעות כשהם קליעות בשערה	אם הם קליעות בשערה מותרת לצאת בהם (ש"ע א')	דהא ליבא למיחש דילמא אתיא לאתויינהו דהא אסורה לסתור קליעת שערה (מ"ב ד')	יש אסורים אפילו הם קליעות בשערה (ש"ע א')	דא מחיישין דלמא כשתתרמי לה טבילה של מצוה תסתור הקליעה על ידי אינה יהודות ותוציא החוטין ואתיא אחר כך לאתויינהו (מ"ב ד')
שתצא אשה בחוטי צמר או בחוטי פשתן או ברציעות כשהם מעשה אריגה	אם הם מעשה אריגה באופן שהיו חלולים מותרת לצאת בהם אם אינם מטונפות או מזהבים (ש"ע א' מ"ב ה')	שאו אינה צריכה להסירים בשעת טבילה משום דהני לא מזהדי שפיר ולא חייצי הטבילה (ש"ע א' מ"ב ה')	אסורה לצאת בהם אפילו כשהם מעשה אריגה אם הם מטונפות או מזהבים (רמ"א א')	דא מטסיה כדי שלא יתטנפו במים דהמים ממחים את הטיט ומלכלך בשרן בעליתן מן הטבילה ועל כן דרכה להסירה מתחילה וכיון דשקיל לה משום טינוף וכן לאתויינהו ד"א ברשה"ר וכן כשהחוטין מוזהבין גם כן מסירין קודם הטבילה כדי שלא יתטנפו החוטין מהמים ואתיא אח"כ לאתויינהו ד"א ברשה"ר וי"א משום דמחויבת או להסירין קודם הטבילה משום חציצה כיון שמקפדת עליהם ואתיא אח"כ לאתויינהו ד"א ברשה"ר (רמ"א א' מ"ב ו')
שתצא אשה בחוטי צמר או בקטלא שבצוארה	מותרת לצאת בחוטי צמר או בקטלא שבצוארה (ש"ע ב')	כיון שהם רפויים שאינה מהדקן בחוק משום שאינה חונקת עצמה, ואינה צריכה להסירים בשעת טבילה, ולא אסור בחוטי צמר דלמא שלפא ומחויא לפי שזה אינו שייך אלא בדבר שהוא תכשיט (ש"ע ב' מ"ב ז')	אסורה לצאת בקטלא שבצוארה בין בקטלא כשהוא מהדקת סביב צוארה אפילו אינה תכשיט – ובין ברפוי סביב צוארה אם הקטלא תכשיט (ש"ע ב' ז' מ"ב ח' שעה"צ ח')	מפני שצריכה להסירה בשעת טבילה, לפי שהיא מהדקת אותה יש בזה חציצה, (והאשה עושה זאת כדי שתראה בעלת בשר, ויכולה להדקת לפי שהיא רצועה רחבה ואינה חונקת) וחיישין דלמא אתיא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים – דאסור משום שלפא ומחויא דגזירין בתכשיט (ש"ע ב' מ"ב ח' י"ח)
שתצא אשה בטוטפת והוא כמין ציץ ומגיע מאוזן לאוזן או בשרביטין והוא גם כן ציץ ואינו מגיע אלא עד לחייה	מותרת לצאת בהם אם הם תפורים בשבכה (ש"ע ב')	כיון דהם תפורים בשבכה ליבא למיחש דלמא שלפא לאחויי שאינה נוטלת השבכה מראשה ברשות הרבים כדי שלא תתגלה שערה (ש"ע ב' מ"ב י')	אסורה לצאת בהם אם אינם תפורים בשבכה – וי"א דבתילה שאינה חוששת לגלוי ראשה אפילו הם תפורים בשבכה אסור לצאת (ש"ע ב')	כיון שהם מיני תכשיטים חיישין דלמא שלפא לאחויי ואתיא לאתויי ד' אמות ברשות הרבים – דחיישין שמה חסירה עם השבכה כיון שאינו חוששת לגלוי ראשה ואתי לאתויי (ש"ע ב' מ"ב ט')
שתצא אשה בכפה של צמר דהיינו חוטי דעמרא דגדילין ועבידי כי הוצא ורחבים כשני אצבעות בשיעור ציץ	מותרת לצאת בו לחצר שאינה מעורבת (מ"ב נ"ט)	דהתירו לה חכמים בתכשיטים אלו כדי שלא תתגנה על בעלה אם לא תתקשט כלל (מ"ב נ"ט)	אסורה לצאת בהם לרשות הרבים (ש"ע ג' י"ח)	דהוא תכשיט וחיישין דלמא שלפא ומחויא (מ"ב י"ב)
שתצא אשה באצטמכא דהיינו מטלית שתולין בו חוטין של צבעונים ותולין אותו לבלה להפריח ממנה הזבובים	מותר לצאת בו לחצר שאינה מעורבת (מ"ב נ"ט)	דהתירו לה חכמים כדי שלא תתגנה על בעלה אם לא תתקשט כלל וזה לאו משא גמור רק שאינה תכשיט (מ"ב נ"ט שעה"צ י')	אסור לצאת בהם לרשות הרבים (ש"ע ג' י"ח)	כיון דאצטמכא אינו לא תכשיט ולא מלבוש והוי במשא שתולין אותו רק להפריח זבובים מפני שאם יעמוד לה זבוב על פניה היא מתבישת לגרשו (מ"ב י"ג)
שתצא אשה בעיר של זהב או בכלילא דהיינו ברבר חשוב שאין דרך לילך בה אלא אשה חשובה	מותר לצאת בכלילא והוא תכשיט שמנחתו על פדחתה מאוזן לאוזן וקושרתו ברצועות התלויות בין שהוא עשויה מחתיכות של זהב כרזות בחוט בין שאותן חתיכות קביעות במטלית (ש"ע ה')	כיון דאין דרכה למפק בזה רק אשה חשובה ואשה חשובה לא שלפא ומחויא (מ"ב ט"ז)	אסור לצאת בעיר של זהב לרש"י פרשו תכשיט עגול ומצירין בו כמין עיר ויש באמצע לשון שמחברין או למלביש באינו חיבור גמור שיכול לשלפא ולר"ת פרישו כעין עטרה לראש – ויש אסורים בכלילא העשוי מחתיכות של זהב וכתב הבאה"ל שיש להסתפק אם יש להקל בחרוזות בחוט (ש"ע ד' מ"ב ט"ו באה"ל בין)	כיון שהוא תכשיט חיישין דלמא שלפא ומחוי אף על גב שאין דרך לילך בה אלא אשה חשובה מכל מקום חיישין גם בה דלמא אתיא לאחויי שחשוב טפי מכלילא הלכך חיישין אפילו דדרך לילך בה רק אשה חשובה – דיש רבותא שכתבו בהדיא לאיסור בדאנסכא (מ"ב י"ד ט"ו באה"ל בין)

כל הזכויות שמורות
מאגיד ליהודים מלוי
מחלקת המסלול

האופן / הדין	מותרת/ת	הטעם	אסור/ה	הטעם
שתצא אשה חשובה בתכשיטין	מותרת לצאת בתכשיט שאין דרך לצאת בה רק אשה חשובה (מ"ב ט"ז)	דאשה חשובה לא שלפא ומחויא (מ"ב ט"ז)	אסורה לאשה חשובה לצאת בתכשיטין שכל הנשים רגילות בהן או אפילו תכשיט שדרכה לצאת בה רק אשה חשובה אם הוא תכשיט חשוב מאוד כעור של זהב (מ"ב י"ד י"ז)	דלא פליג רבנן בתקנתם - דאף שאין דרך לילך בה אלא אשה חשובה מכל מקום חיישינן גם בה דלמא אתיא לאחויי (מ"ב י"ד ט"ז)
שתצא אשה ברסוקיא דהיינו התיכת מעיל רחבה	מותרת לצאת בה אם יש בה רציעות קצרות תליות בה לקשרן בהם ולהדקן סביבותיה ומהדקן (ש"ע ו')	כיון דמהודק אין חשש שיפול (מ"ב י"ז)	אסורה לצאת בהם אם אין לו רצועות (ש"ע ו')	דחיישינן שמה יפול ואתי לאתויי (מ"ב י"ז)
שתצא אשה בנזומי האף או בנזומי האוזן	מותרת לצאת בנזומי האוזן כשאזניה מכסות (ש"ע ח')	מפני שאזניה מכסות בקשרים טריחא לה מלתא למשלף ואחויי (מ"ב כ')	אסורה לצאת בנזומי האף בכל אופן אבל בנזומי האוזן אסורה רק במקום שנוהגין לגלות האזנים ודרך להציאם משם (ש"ע ח')	דאף התכשיט הוא אפילו הכי חיישינן דלמא שלפא ומחוי ואתיא לאתויי ד' אמות (מ"ב י"ט)
שתצא אשה במחט נקובה או במחט שאינה נקובה	מותרת לצאת במחט נקובה אם מעמדת קשוריה דהיינו קשורי צעיפה או שסוגרת בה מפתחי חלוקה וכיוצא בזה כשאין המחט עשוי להתקשט בו - וי"א דמותר אפילו כשעשוי גם להתקשט ואין למחות ביד הנוהגים להקל כן - וכל שכן במחט שאינה נקובה שלנו שקורין שפלקע אף שראשה אחד עב (ש"ע ט' מ"ב כ"ג כ"ד)	שכיון שהוא משמשת לה לצורך לבישה הרי הוא כבית יד להמלבושים משא"כ אם גם להתקשט ואסור דילמא שלפא ומחוי - דכיון דלצניעות עבידא לא שלפא ומחויא שלא יגלה שיערה וליבה - דאינו עשו כעין תכשיט כל כך ואפשר דלכולי עלמא מותר ועל כן בוודאי יש לסמוך להקל להעמיד בה הקשורים (מ"ב כ"ד)	אסורה לצאת במחט נקובה אפילו כשהוא תחובה בבגדה - וכ"ש כשהוא תחובה בה חויבת - ואם יצאת בה חויבת - אפילו מעמדת בה קשוריה ותחבת המחט בצעיף או סוגרת - ואפילו בשאינה נקובה אסור אם אינה מעמדת בה קשוריה כשהוא תחובה בצעיפה או בנגידה אפילו מתקשטת בה - וכ"ש אם אינו עשוי כעין תכשיט דאסור - אפילו צריכה לה המחט לאיזה צורך כגון לחלוק בה שיערה וכיוצא בהן (ש"ע ט' מ"ב כ"א כ"ב כ"ה שעה"צ י"ט)	דרך הוצאה היא באשה לכו"ע - דכ"ש בידה שחייבת דרך הוצאה בכך - והוי משוי - דאין דרך להעמיד ולסגור בנקיבה לכן הוי משוי ודרך הוצאה כך בחול ליתן מחטים תחובים בצעיפה או בבגדה - דאסור מדרבנן דלמא שלפא ומחויא - דאז נחשבת משא וחייבת - דמכל מקום הרי הוא כמשוי גמיר שאין אדם יכול לצאת בכל החפצים הצריכים לו כשאינו לא מלבוש ולא תכשיט (מ"ב כ"א כ"ב כ"ה)
שתצא אשה בטבעת על אצבעה	אם יצאת בטבעת שאין עליה חותם פטור אבל אסור (ש"ע י')	כיון שהוא תכשיט לאשה פטור (מ"ב י"ז)	אסורה לצאת בטבעת בין שיש עליה חותם - בין שאין עליה חותם - ואם יצאת ביש עליה חותם חייבת (ש"ע י')	דהוי משוי - דלמא שלפא ומחויא - דאין דרך אשה לשאת עליה טבעת שיש עליה חותם ועל כן לא הוי בתכשיט ומכל מקום דרך הוצאה הוא בכך על אצבעה דלפעמים נותן לה הבעל טבעתו בחול להצניע בקפתא ומיחה על באצבעו עד שמוליכתו שם (מ"ב כ"ז כ"ז)
שתצא אשה בכוליאיר והוא תכשיט שקושרת בו מפתחי חלוקה	מותרת לצאת בכוליאיר לכתחילה אם סוגרת בו מפתחי לוקה (מ"ב כ"ט)	דהוי תכשיט ולא שייך דלמא שלפא ומחויא דאם שלפא תגלה בשרה (מ"ב כ"ט)	אסורה לצאת אם אינה סוגרת בו מפתחי חלוקה אלא טוענת עליה ואם יצאת חייבת - וי"א דהמחבר אוסר אפילו בסוגרת (ש"ע י"א מ"ב כ"ח כ"ט באה"ל לא)	דלא חשוב תכשיט אלא משוי דאינו אלא להראות עושר - כמו במחט נקיבה שאסור אפילו מעמדת קשורה (מ"ב כ"ט באה"ל לא)
שתצא אשה בכובלת והוא קשר ואשה שריחה רע טוענת עליה וה"ה בצלוחית של שמן אפרסמון	אם יוצאת בכובלת פטורה אבל אסורה (מ"ב ל')	מפני שהם תכשיט פטורה (מ"ב ל')	אסורה לצאת בכובלת או בצלוחית - ואם אין בהם בושם כלל ויצאת בה חייבת על הקשר גופא (ש"ע י"א מ"ב ל"א באה"ל שקשור)	דלמא שלפא ומחויא ואתיאי לאתויי - דלא אמרינן דהוה תכשיט משום שקלט הריח (מ"ב ל' באה"ל שקשור)
שתצא אשה אם חסר אחת משניה ומשימה שן אחרת במקומו	מותרת לצאת בה אם הוא של כסף וכ"ש בשן דאדם (ש"ע י"ב)	כיון שדומה לשאר שנים לא חיישינן דלמא מבזי לה (ש"ע י"ב)	אסורה לצאת בה אם הוא של זהב (ש"ע י"ב)	דכיון שמשנה במראה משאר שנים דלמא מבזי לה ושקלה לה וממטיא (ש"ע י"ב)
שתצא אשה או איש במנעל הקרוע	מותר לאיש לצאת במנעל הקרוע (ש"ע י"ג מ"ב ל"ד)	שאינן מקפיד כל כך (ש"ע י"ג מ"ב ל"ד)	אשה אסורה לצאת במנעל הקרוע (ש"ע י"ג)	דמחכו עלה ואתיא לאתויי (ש"ע י"ג)
שתצא אשה או איש במנעל חדש	מותר לאיש לצאת במנעל חדש (ש"ע י"ג)	שאינן מקפיד כל כך אם לא יבוא למידתו (ש"ע י"ג)	אשה אסורה לצאת במנעל חדש שלא נסתה לכתב בו עכ"פ שעה אחת מאתמול שהוא למדתה (ש"ע י"ג מ"ב ל"ג)	שמה לא יבוא למדתה ושלפא לה ואתיא לאתויי (ש"ע י"ג מ"ב ל"ב)
לצאת במנעל שלנו עם התבן שבו או לתת תבן לתוך המנעל	הב"ח מותר לצאת במנעל שלנו עם התבן שבו, וגם מותר לכתחילה לתת לתבן לתוך המנעל וכן יש להקל בעת הצורך (באה"ט ז')	כיון שהמנעל סתום מכל צד (מ"ב מ"ח)	הגהת סמ"ק מסופק אם מותר לכתחילה לתת תבן לתוך המנעל וכן מחמיר המ"ב אם לא בעת הצורך (מ"ב מ"ח באה"ט ז')	
שתצא אשה או איש בשאר בגדים מקראים או חדשים כשאין מנעל	אפילו אשה מותרת לצאת בהם אם הם עיקר מלבישים - וכ"ש איש (רמ"א י"ג מ"ב ל"ה)	דבשאר בגדים ליכא למיחש בהן דלמא שלפא אותן כיון דאין דרכה לילך בלעדס - שאינו מקפיד (מ"ב ג' ל"ה)		

באיזה מוך מותרת האשה לצאת בשבת?

יוצאת במוך הקשור ומחודק באזנה, ובמוך הקשור בסנדלה ובוה לא בעינין מחודק וי"א דבעינין קשר מחודק וצ"ע, ובסנדל ומנעל הסתומים מכל צד אפילו אינו קשור מותר, לאפוקי פנטיני"ש שלנו אסור באינו קשור. ובמוך שהתקינה לנדתה שלא יפול דם עליה ויצערנה אפילו אינו קשור אפילו יש לו בית יד, אבל אם אינה עושה אלא בשביל אצולי טנוף אסור.

איזה דברים מותרת ליתן לכתחלה בשבת?

יוצאת בפלפל ובגרגיר מלח ובכל בושם שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתנם לכתחלה בשבת, ואם נפל לא תחזיר, ואסור גם ע"ג כלי, אך בזמנינו דלכמה פוסקים אין לנו ר"ה יש להקל, וי"א דאין לאסור להחזיר כ"א בנפלה ע"ג קרקע ולא בנפלה ע"ג כלי, ובמוך אפילו לכתחלה מותר בשבת, וי"א דמותר ליתן תבן לכתחלה בשבת במנעלים שלנו הסתומים מכל צד, ונכון להחמיר בזה אם לא בעת הצורך.

באיזה רצועות ואצעדה מותרת לצאת בשבת?

יוצאת בבתי שוקיים שקושרים במשיחה או ברצועה סביב שוקיה, אפילו אם המשיחה הוא דבר נוי, אע"פ שאין המשיחה קשורה בהם, ולא חיישינן שמא ישתלשלו למטה. ויוצאה באצעדה שמניחין בזרוע או בשוק, והוא שתהא דבוקה לבשר ולא תשטט, ודוקא שמניחה ומהדקה על בשרה ולא על הכתנות מלמעלה, ויש אוסרין בשל זרוע.

היכן מותר לנשים לצאת בתכשיטין בשבת?

כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו מבית לחצר שאינה מעורבת, וה"ה שלא להתקשט בהן בחצר גופא כשאינה מעורבת, חוץ מכבול ופאה נכרית, אבל להוציא לחצר המעורבת שרי בכל וכ"ש בבית. וי"א דכל שאסרו לצאת בו אפילו להתקשט בו בבית אסור, וכ"ש לצאת בו לחצר המעורבת, חוץ מכבול ופאה נכרית דמותר בכל חצר אפי' אינו מעורבת, והגר"א פסק בסברה ראשונה.

כהיום האם מותר לצאת בתכשיטין?

האידינא נשי דידן נהגו לצאת בכל תכשיטין אפילו בר"ה שלנו, והמחבר בסימן שמי"ה סתם שם דגם בזה"ז איכא ר"ה, וי"א דמדינא אסורות דלא גריעא עכ"פ מכרמלית, ויש שלמדו זכות

דכרמלית שלנו הוי כחצר שאינה מעורבת. ומיהו טבעת שיש עליה חותם לאשה, ושאינ עליה חותם לאיש, אפילו לדידן אף בכרמלית אסור ואפילו בחצר אסור. וי"א שבזמן הזה שנהגו האנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם, והנשים בטבעת שיש עליה חותם, ה"ז להם כתכשיט ושרי, וי"א דאף שאין למחות בזה שיש לו על מי לסמוך מ"מ בעל נפש יחוש לעצמו שלא לצאת בטבעת כלל חוץ לעירוב, ובתוך העירוב דהוי כחצר המעורבת יש לסמוך אדעה ראשונה. ומ"מ צריך להזהיר לנשים שלא תצאנה אלא במחטים שהן צריכות להעמיד קישוריהן ולא יותר. ואין סומכין על היתרים הללו כ"כ, ורק שלא למחות להן משום דמוטב שיהיו שוגגין וכי'.

היאך נתבטל שם כלי ממחט?

צריך להזהיר לנשים שלא יטלטלו מחט שאינה נקובה שיש לה קשר עב בראשה שניטל חודה או עוקצה לשום בצעופים, אא"כ ניטל מע"ש חודה ועוקצה ויחדה לשום כך. וי"א דבמחט שאינה נקובה לא נתבטל שם כלי ממנה עד שינטלו שניהם דהיינו חודה ועוקצה, ומ"מ לענין יחוד מע"ש לכו"ע מהני אפילו במחט נקובה וניטלו שניהם.

מה מותרת להכניס בנקב שבאזנה?

הבנות קטנות שנוקבים אזניהם כדי לתת בהם נזמים כשיגדלו, וכדי שלא יסתמו הנקבים נותנים בהם קסמים מותר לצאת בהם. וה"ה אם נותנין חוטים באותם נקבים שמותר לצאת בהם אם אינם צבועים, אבל אם צבועים אסור, ואפילו בצבועין אין לאסור כ"א בבתולה שדרכה להיות אזניה מגולות, אבל בנשואה שדרכה להיות אזניה מכוסות בקישורין מותר, וי"א דגם בנשואה אסור בחוטיין צבועין, ואין להקל אפילו בנשואה לצאת בחוטיין צבועים.

האם מותר לפרוף באבן או במטבע?

פורפת בשבת על האגוז ועל האבן שיחדתו לכך מבעוד יום (נדאל"ה גם האבן מוקצה כמו מטבע) ויוצאת בו, ודוקא כשהאבן עגולה דאורחא בהכי לפרוף עליו לכך מהני בה יחוד אפילו רק לשבת אחת, אבל אם אינה עגולה לא מהני בה יחוד לשבת אחת אא"כ יחדה לכך לעולם, אבל על המטבע אסור לפרוף בשבת ולא מהני ביה יחוד לשבת אחת, אבל אם יחדה מע"ש לענין זה גם במטבע מהני, ואם פרפה עליו מע"ש מותר לצאת בו בשבת, ואע"פ שהסירה מהבגד מותרת לפרוף בשבת כיון שפירפה פעם אחד מע"ש.

האם מותרים הנשים כהיום לצאת בכל מקום בתכשיטין בשבת?

הגב' בעצמך...

לימודי שולחן ערוך אורח עם משנה בחדרה

כל הזכויות שמורות המחור לנשים מלידות מנהלת ומפעל

זכות הלימוד

דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שג סעיף טו

עד סימן שג סעיף כג

ח' טבת

מחזור שינתיים

חלק ב'

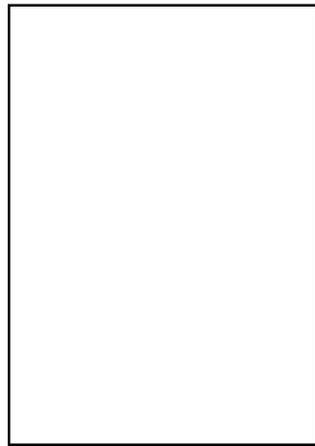
1800 466-7593

www.HilchusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

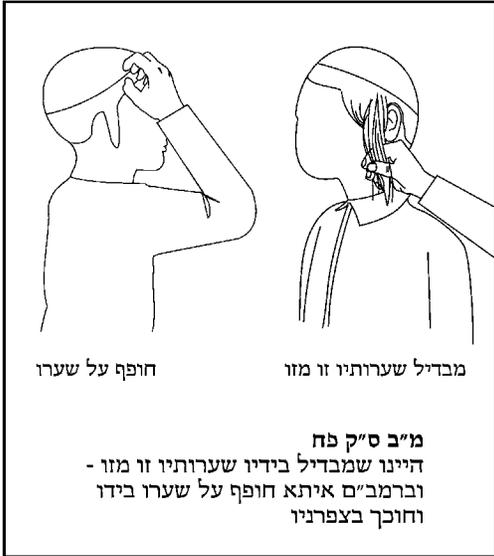
© מתנהלת המפעל

שו"ע סעיף כא
יוצאת אשה רעולה, והוא
שמעטפת כל ראשה חוץ מהפנים

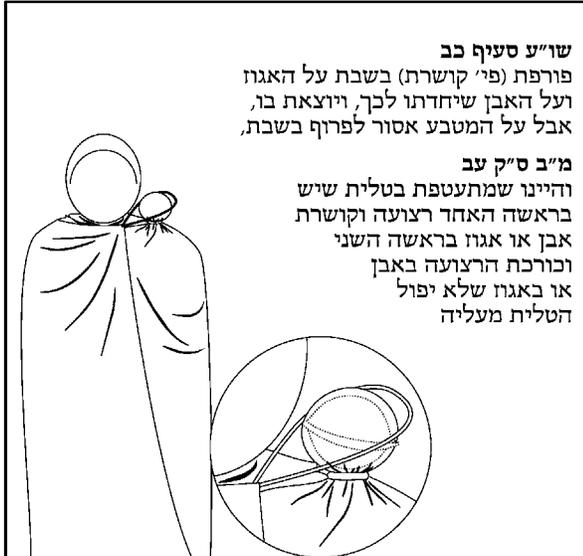
סימן ש"ג - שו"ע סעיף י"ח
כבול

חופף על שערו

מבדיל שערותיו זו מזו

מ"ב ס"ק פח
היינו שמבדיל בידיו שערותיו זו מזו -
וברמב"ם איתא חופף על שערו בידו
וחוכך בצפרניו

שו"ע סעיף כב
פורפת (פי' קושרת) בשבת על האגוז
ועל האבן שיחדתו לכך, ויוצאת בו,
אבל על המטבע אסור לפרוץ בשבת,

מ"ב ס"ק עב
והיינו שמתעטפת בטלית שיש
בראשה האחד רצועה וקושרת
אבן או אגוז בראשה השני
וכורכת הרצועה באבן
או באגוז שלא יפול
הטלית מעליה

דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שג סעיף כג

עד סימן דש סעיף סקט"ז

ט' טבת

מחזור שינתיים

חלק ב'

1800 466-7593

www.HilchusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

© מתנהלת המפעל

דיני שבתת עבד שו"ע סימן ד"ש

ניכר שאינו עושה לדעת רבו	לצורך חולה שאב"ס	לצורך עצמו	לצורך ישראל אחר		לצורך רבו		לעשות מלאכה העבד
			להפרישו	לצוותו	להפרישו	לצוותו	
אסור	אסור	אסור מ"ב ס"ק א	צריך	אסור	צריך	אסור	שמל וטבל וקיבל כל המצוות הנהוגות בעבד
מותר	אסור	מותר	צריך	אסור	צריך	אסור	לא מל וטבל וקיבל עליו שבע מצוות
מותר	אסור	מותר	צריך	אסור	צריך	אסור	דעה א'
מותר	לרבו אסור לשאר ישראל מ' מ"ב ו'	מותר	אינו צריך	אסור	צריך	אסור	לא מל וטבל ולא קיבל כלום
מותר	מותר	מותר	אינו צריך	אסור	אינו צריך	אסור	דעה ג'
מותר	מותר מ"ב כ"ה	מותר	אינו צריך	אסור מחבר ט"ג	אינו צריך	אסור מחבר ט"ג	נכרי גמור שהוא שכיר
מותר	אסור מ"ב ט"ו	אסור מ"ב ט"ו	אינו צריך	אסור מ"ב ט"ו	אינו צריך	אסור מ"ב ט"ו	מומר וקראים

כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלרשות
© מנהלת הספקל

האופן / הדין	מותרת/ת	הטעם	אסור/ה	הטעם
שתצא אשה בחוטי שער שמהדקתן על ראשה	מותרת לצאת בחוטי שער בין אם הם עשויים משער או משער חברתה ואפילו משער בהמה (ש"ע י"ד)	כיון שהוא רק חוטי אינו אסור משום תבשיט וגם אינו אסור משום חציצה לטבילה כיון שהוא שער ושער על גבי שער לא חיצוי (מ"ב ל"ו שעה"צ ל"ב)	אסורה לזקנה לצאת בחוטי שער של ילדה וכן אסורה ילדה לצאת בחוטי שער של זקנה (ש"ע י"ד)	משום דמחיכא עלה ואתיא לשלופי ולא תווי (מ"ב ל"ח)
שתצא אשה בקשר שעושין לרפואת קטוף עין הרע שלא ישלוט	מותרת לצאת בקשר שעושין לרפואת קטיף עין הרע שלא ישלוט (ש"ע ט"ו)	דבומנן היה זה בדוק לרפואה והוי כקמייע ממחה ולא שייך בזה שליף ומחוי שאינו דבר של נוי (מ"ב ל"ט)		
שתצא אשה במוך באזנה והוא עשוי לבלוע לחה של צואת האוזן	מותרת לצאת במוך הקשור והמהדק באזנה (ש"ע ט"ו)		אסורה לצאת בה אם אינו קשור או אינו מהדק (מ"ב מ')	דחיישינן דלמה נפיל ואתו לא תווי (מ"ב מ')
שתצא אשה במוך שבסנדלה ובמנעל לתענוג	מותרת לצאת במוך שבסנדלה הקשור בסנדלה אפילו אינה מהדק ומותר גם לתת המוך בסנדלה לכתחילה בשבת וכן מותרת לצאת במוך שבמנעל אם הנעל סתום בכל צד אפילו אינו קשור ואינו מהדק (ש"ע ט"ו מ"ב מ"ג מ"ח)		אסורה לצאת במוך שבסנדלה או במנעל שאינו סתום מכל צד אם אינו קשור (ש"ע ט"ו)	דבאינו קשר יש חששא דלמא נפיל ואתי לא תווי (מ"ב מ"ב מ"ד)
שתצא אשה במוך שהתקנה לנדתה	מותרת לצאת במוך שהתקנה לנדתה שלא יפול דם עליה ויצערנה אפילו המוך אינו קשור ואפילו יש לו בית יד (ש"ע ט"ו)	דכיון שהוא מאוס לא חיישינן דלמא שקלא לה אם יפול וכיון שכונתה בשביל צער אפילו נצלת על ידי זה גם משונף מותר דרך מלבוש הוא כשאר מלבושים שהם עשויים להגנת הגוף (ש"ע ט"ו מ"ב מ"ב מ"ו סימן ש"א מ"ב נ"א)	אסורה לצאת במוך שהתקנה לנדתה בשביל אצולי טנוף להציל בנדיה שלא יטנפו, ומ"א מסופק אם מותר ליתן לכתחילה בשבת אפילו בשביל שלא יצערנה (מ"ב מ"ה שעה"צ מ"א)	דאצולי טנוף חשוב משוי אם לא כשהוא מלבוש גמור - (ס' ש"א מ"ב מ"ח)
שתצא אשה בפלפל או בגריד מלח או באיזה בושם תוך פיה שנותנת לריח הפה או לחולה שניים	מותרת לצאת בהם אם נתנה לתוך פיה קודם שבת (ש"ע ט"ו)		אסור לתנם לתוך פיה לכתחילה בשבת (ש"ע ט"ו)	דבכל רפואה גזרו משום שחיקת סממנים א"נ דמחוי כאילו מערמת להוציא דאין הבל יודעין שצריכה לכך (מ"ב מ"ט ע')
שתצא אשה באופן אם נפלה הפלפל או הגריד מלח או איזה בושם שנותנת לריח הפה או לחולה שניים להחזיר לתוך פיה בשבת	אפשר דמותר להחזיר אם נפלה רק על גבי כלי - ובזמננו יש לטמוך על זה (מ"ב נ' שעה"צ מ"ד)	דלפי הטעם שאסור להחזיר משום כנתינה לכתחילה ויש לגזור משום שחיקת סממנים הלא הדין ברטיה שאם נפלה על גבי כלי מותר להחזירה - דבזמננו לכמה פוסקים אין לנו רשות הרבים (מ"ב נ' שעה"צ מ"ד)	אם נפל מפיה אסור להחזירה בשבת - ואפשר דאסור רך אם נפלה על גבי קרקע (ש"ע ט"ו מ"ב נ')	משום דמחוי כאילו מערמת להוציא וי"א דעיקר הטעם הוא רק משום דזה דומה כנתינה לכתחילה ויש לגזור בזה משום שחיקת סממנים - דלפי הטעם שאסור להחזיר משום כנתינה לכתחילה ויש לגזור משום שחיקת סממנים הלא הדין ברטיה שאם נפלה על גבי כלי מותר להחזירה (מ"ב נ')
שתצא אשה בבתי שוקים	מותרת לצאת בבתי שוקים שקושרים במשיחה סביב שוקיה אף על פי שאין המשיחה קשורה בהם - אפילו המשיחה הוא דבר נוי (ש"ע ט"ו)	דלא חיישינן שמה ישלשלו למטה - דגם כן לאו בכלל תבשיט הוא דנימא דשלפא ומחויא דהוא צורך להמלבוש וכבית יד של בגד דמ וגם בוודאי לא שלפא שלא יפלו הבתי שוקים (ש"ע ט"ו)	יש אוסרים בשל זרוע (באה"ט י')	דס"ל כיון שאין חשש של צניעות חיישינן דלמא שלפא ומחוי (באה"ט י')
שתצא אשה באצעה	מותרת לצאת באצעה שמניחין בורוע או בשוק אם הוא דבוקה לבשר ולא תשמט ומהדקה לבשרה ולא על הכתונת מלמעלה (ש"ע ט"ו מ"ב נ"ג)	כיון שמניחה על בשרה לא חיישינן שתשלוף ותחוי דלא יתגלה זרועה או שוקה (מ"ב נ"ג)	אסור לצאת בהם אם הוא על הכתונת מלמעלה - וכן אם אינה דבוקה לבשר - ויש מי שאוסר בשל זרוע (ש"ע ט"ו מ"ב נ"ג)	דאו חיישינן שתשלוף ותחוי שלא יתגלה זרועה או שוקה - דאם הוא רפויה חיישינן שמה תפול ואתיא לאתווי - דס"ל דלא הותר אלא בבירת שעל בתי שוקים דלא שלפא ומחוי שלא יפלו הבתי שוקים מה שאין כן בורוע (מ"ב נ"ג נ"ד באה"ל ויש)
לקשור ולהתיר ברשות הרבים דברים שמתרת לצאת בהם	בכל מה שיכולה לצאת כגון חגורתה וכי האי גוונא מותרת גם להתירו ולהקשירו ברשות הרבים ולא חיישינן דלמא מתיא לה (ש"ע ט"ו מ"ב נ"ה)	דדברים שמתרת לצאת בהם בשבת הם דברים שאינה רגילה להסירן ואם האסירו בשבת לא גזרי ממה נפשך דאם תהיה זכירה שבת בשעת התרה לא אתיא לאתווי ואם לא תהיה זכורה שבת אפילו אם נאסר להתיר ולהסיר לא יועיל (מ"ב נ"ה)		

כל הזכויות שמורות
מאגוז לתקשורת מילר ושות'
מנהלת הספקה

משנה ברורה
מן סימן שג סעיף טו עד סימן שג סעיף כג

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

ח טבת

סימן ש"ג

דיני תכשיטי אשה – חלק ד'

האופן / הדין	מותרת/ת	הטעם	אסורה/ה	הטעם
להביא מפתח בבית או בחצר המעורבת	מותרת להביאו בידו לכ"ע – וי"א דמותר אפילו בגדרו (מ"ב נ"ז)	דבמה שנתיר לו להוציא בידו לחצר לא שייך שמה ישכח ויוציאו גם לרשות הרבים דאם כן לא יהא רשאי שום כלי לטלטל בבית ובחצר שמה ישכח ויוציאו – דס"ל דלא אסור רק לחצר שאינו מעורבת (מ"ב נ"ז)	יש אסורים להביאו מפתח בחגרתו אפילו בבית או בחצר הבית אפילו החצר מעורבת (ש"ע י"ז מ"ב נ"ז)	שמה ישכח ויוציאו לרשות הרבים דס"ל דכל שאסרו לצאת בו דרך מלבוש ברשות הרבים אסור לילך בו אפילו בבית ובחצר המעורבת דמצוי הוא כשאדם הולך במלבושו שוכח והולך לכל מקום שהוא רגיל אף ברשות הרבים ואינו פשוט באמצע (ש"ע י"ז מ"ב נ"ז)
להתקשט בבית או לצאת לחצר בדברים שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים	מותרת לצאת בכבול ופאה נכרית ואצטמא אפילו לחצר שאינו מעורבת וכ"ש לחצר מעורבת – וי"א דהכל מותרת להוציא לחצר המעורבת וכ"ש בבית וכן מצדד הגר"א להתיר – וי"א דהכל מותר אפילו לחצר שאינה מעורבת (ש"ע י"ח מ"ב ס"א)	דהתירו לו כדי שלא תתנגה על בעלה אם לא תתקשט כלל וס"ל לשיטה זו דמבקים שאסור יש לאסור בכל גוני משום שאדם רגיל לילך כך לרשות הרבים ושיירי מקצת אלו מלבישים והיתירו כדי שלא תתנגה אם כן יש להתיר באלו אף בחצר שאינה מעורבת – (מ"ב נ"ט שעה"צ ב"ג)	י"א דאסורה לצאת מבית לחצר שאינה מעורבת וכן אסור להתקשט בחצר גופא כשאינה מעורבת – וי"א דאפילו להתקשט בבית אסור וכל שכן לצאת בו לחצר המעורבת (ש"ע י"ח מ"ב נ"ח)	משום דחצר שאינו מעורבת דדמייא לרשות הרבים – (מ"ב נ"ח)
המנהג של נשי דידן שנהגו לצאת בכל תכשיטין בשבת	נהגו נשי דידן לצאת בכל תכשיטין אפילו ברשות הרבים שלנו (ש"ע י"ח מ"ב ס"ב)	יש שלמדו עליהם זכות לומר שהם נוהגות כן על פי סברא אחרונה שס"ל שלא אסרו לצאת בתכשיטין לחצר שאינה מעורבת והשתא דלית לן רשות הרבים גמור הוה לה כל רשות הרבים שלנו כרמלית ודינו כחצר שאינה מעורבת דליכא למגור אטו רשות הרבים וי"א עוד טעם להתיר דעכשיו שכיחי תכשיטין ויוציאין בהם אף בחול וליכא למיחש דלמה שלפא ומחויא כמו בימיהם שלא היו רגילים לצאת בהן רק בשבת ולא הוה שכיחי (ש"ע י"ח)	י"א דמדינא אסורות אפילו אם נתיר בחצר שאינה מעורבת – ובכל מקום דהמוציא לרשה"ר חייב חטאת אסור להוציא אף בכרמלית אפילו לדידן – וכן צריך להזהיר לנשים שלא תוצאנה אלא במחטים שהן צריכות להעמיד קשוריהם ולא יותר ומשמע דלא סמכינן על התירים הללו כל כך (ש"ע י"ח באה"ל כ"י)	דהלא רשות הרבים שלנו לא גרע מכרמלית שבימי הש"ס ולא מצינו דיעה שמתיר בכרמלית – דמוט שאינה מעמדת קשריה אינה תכשיט כלל ובוזה שאין להם תועלת בו ישמענו לנו – דרק משום דמוטב שלא יהיה שוגגין ואל יהיה מוידין (ש"ע י"ח מ"ב ס"ב ס"ז באה"ל כ"י)
לצאת בטבעת שיש עליה חותם לאשה ושאינ עליה חותם לאיש בכרמלית או בחצר שאינו מעורבת לדידן	י"א שבזמן הזה מותר לאנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם, ואפשר דה"ה נשים בטבעת שיש עליה חותם לפי מה שנוהגין להתיר בתכשיטין (ש"ע י"ח מ"ב ס"ז)	כיון שבזמן הזה שנהגו אנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם הרי זה להם כתכשיט, ולפי זה אפשר כיון שנהגו עכשיו הנשים לצאת בטבעת שיש עליה חותם הרי הוא להן כתכשיט (ש"ע י"ח)	אסור לצאת בהם אפילו לדידן דמקילין בתכשיטין – ובחודשי רע"א כתב דאין למחות ביד הנהגים להקל, ומכל מקום בעל נפש יחוש לעצמו שלא לצאת בטבעת כלל – חוץ לעירוב (ש"ע י"ח מ"ב ס"ה)	דכל מה דנתן חייב חטאת אסור אף לדידן בכרמלית או בחצר שאינו מעורבת – שיש להם על מי לסמוך – דבתוך העירוב הוה כחצר המעורבת דבוראי יש לסמוך אדיעה הראשונה דהוה דיעה סתמית (ש"ע י"ח מ"ב ס"ד ס"ה)
שיטת המחבר אם יש רשות הרבים בזמן הזה	המ"א כתב בסימן י"ג ובסימן שמ"ה בשם המחבר דבזמן הזה ליכא רשות הרבים – ויש לעיין לשיטה זו למה אין תוקעין ר"ה בשופר בזמן הזה (באה"ל והשתא)	– כיון דליכא רשות הרבים ולא שייך שמה יעברנו ד' אמות (באה"ל והשתא)	לדעת המבאר"ל המחבר ס"ל כבסימן שמ"ה סעיף ז' דסתם שם המחבר דגם בזמן הזה איכא רשות הרבים (באה"ל והשתא)	דמה שכתב כאן המחבר הוא רק בשם י"א אבל המחבר לא ס"ל כן (באה"ל והשתא)
לטלטל מחט שנטל חדה או עקצה כדי לשום בצעפים	מותר לטלטלו אם נטל מערב שבת חדה ועקצה ויחדה לשם כך אפילו במחט נקובה ונטלו החידה ועקצה, ולמ"א במחט שאינה נקובה מותר לטלטלו עד שינטל החדה והעקצה (ש"ע י"ט מ"ב ס"ח)	כיון דיחדה לכך מערב שבת – דס"ל דבמחט שאינה נקובה לא נתבטל שם כלי ממנה עד שינטלו שניהם דהיינו החדה והעקצה (מ"ב ס"ח)	במחט שאינה נקובה אסור לטלטלה אם נטל חדה או עקצה ולמ"א רק במחט נקובה אסור בנטל חדה או עקצה (ש"ע י"ט מ"ב ס"ח)	דעל ידי שנטל ממנה העקצה או שנטל חדה נתבטל ממנה שם כלי (מ"ב ס"ח)
לצאת אשה בקסמים או בחוטין הנתנים בנקב שבאוזן שלא יתנו הנקבים	מותרין לצאת בקסמים וכן מותר לצאת בחוטין אם אינם צבועים – ולהמ"א מותר נשיאה גם בצבועות (ש"ע כ"ב מ"ב ע')	דאורתא בהכי ולאו משוי הוא – שדרכה להיות אוניה מכוסות בקשורין ואין דרכה להיות שלפא ומחויא דטריחא לה מלתא (מ"ב ס"ט ע')	אסורין לצאת בחוטין אם הם צבועים – ולמ"א האסור צביעין הוא רק בבתולה – ולדעת כמה אחרונים גם נשואה אסור בחוטין צבועים (ש"ע כ"ב מ"ב ע')	דחשובין הן ודלמא שלפא ומחויא – שדרכה להיות אוניה מגילות – (מ"ב ע')
שתצא אשה רעולה דהיינו שמעטפת כל ראשה חוץ מפנים וי"א חוץ מעינים	מותרת לצאת רעולה (ש"ע כ"א)	דזה דרך מלבוש (מ"ב ע"א)		
לפורפת (פירוש לקורשת) בשבת על האגוז ועל האבן וכוורת הרצועה כדי שלא יפול הטלית מעליה לצאת בו אח"כ (ואיש ואשה שוין לדינא מ"ב ע"ז)	מותר לפרופת על האגוז וכן מותר על האבן שיהודה לכך מבעוד יום אם האבן עגולה – וכ"ש אם פרפה עליו מערב שבת – אפילו שהסירה אח"כ מהבגד מותר לפרוץ בשבת (ש"ע כ"ב מ"ב ע"ג שעה"צ ס"ב)	דלא מחוי במתכונת להוציא האבן או האגוז דנודע לכל שהוא צריכה לכך כיון דאורחא בהכי מהני יחוד אפילו רק לשבת אחת – דמעשה מועל לבטל שם מקצה – כיון שפרפה פעם אחת מערב שבת (מ"ב ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה שעה"צ ס"ב)	אסור באבן אם לא יחדה לכך מבעוד יום ואם האבן אינה עגולה אסור אם לא יחדה לכך לעולם (ש"ע כ"ב מ"ב ע"ב)	משום דאבן מקצה כמו מטבע כיון דאין אורחיה בהכי צריך יחוד לעולם ויחוד לעולם מהזני גם במטבע (מ"ב ע"ג)

עליו מצות הנהוגות בעבד, ומותר להשכיר עבדו לא"י בימי החול
אם מתנה עמו שלא יעשה בו מלאכה בשבת.

עבד שלא מל וטבל האם מצווה על שביתתו?

אם לא מל וטבל אלא קבל עליו שבע מצות בני נח הרי הוא
כגר תושב, ומותר לעשות מלאכה בשבת מלאכת עצמו, כגון
תפירת בגדיו ותיקון מנעליו וכיו"ב, או שעושה להשתכר כדי שיהיו
לו מזונותיו בריוח יתר על הספקת אדוניו. אבל אסור לעשות
לרבו אפילו לא צוהו רבו בהדיא על המלאכה, ואפילו
מלאכה דרבנן אסור ג"כ לעשות בשביל רבו, ויש מקילין בזה אם
לא הזהירו רבו בהדיא ע"ז, ואסור לכל ישראל לומר לו לעשות
מלאכה בשבת לצורך ישראל ואפילו מי שאינו רבו.

עבד שלא קיבל עליו כלום האם מצווה על שביתתו?

אם לא קבל עליו שום מצוה אלא עדיין הוא כותי גמור דינו שוה
לקבל עליו שבע מצות, ואפי" צרכי חולה שאין בו סכנה ומת ביו"ט
ראשון אסור לומר לעבד ישראל אפילו הוא עובד ע"ז, דלא הותרה
בדבר שאין בו פקוח נפש, ויש מתירים בזה שהעבד הוא נכרי גמור
לשאר איש ישראל ולא לרבו, ודוקא אם דמי המלאכה לוקח לעצמו אבל אם
יתנם לרבו נחשב זה כמלאכת רבו ואסור וצ"ע, ולצורך חולה אפילו אין בו
סכנה מותר. ומ"מ אם היה עושה מלאכת רבו שלא מדעתו וניכר
שאינו עושה לדעתו מותר וא"צ להפרישו אפילו קבל עליו שבע
מצות. וי"א שכל שלא קיבל עליו ז' מצוות בני נח אין רבו מוזהר
עליו, ולפי"ז צרכי חולה שאי"ב סכנה וכן צרכי מת ביו"ט ראשון
מותר לומר להם לעשותו, ויש להחמיר כסברא ראשונה, ומ"מ לענין
ישראל אחר אפשר דיש לדון זה לס"ס, אחד דשמא הלכה כה"א, וגם דשמא הלכה
כה"ש חולקין למעלה שדעתם דלישראל אחר בודאי מותר, אך אין הס"ס הוזה
מתהפך.

לישראל אחר האם מותר לעשות מלאכה?

לישראל אחר שאינו רבו אפי" עושה לדעת ישראל מותר בין
שקבל עליו ז' מצות ב"נ או לא כל שאין שם אמירת ישראל, וברעק"א
מסתפק להקל בזה בגר תושב אפילו אם הוא שכיר שלו כל שלא צוהו הישראל,
ובתנ"ש מיקל, אבל הגר"א מחמיר. ולפעמים צריך למחות מדרבנן, ובלבד
שלא יהנה ישראל בשבת מאותה מלאכה. ומ"מ במצוהו לכו"ע אסור
מדאורייתא. אסור לומר למומר וקראים לעשות לו מלאכה
בשבת ויו"ט משום לפני עור.

האם מותרת האשה לסרוק שערותיה ולצבוע פניה?

אסור לאשה שתעביר בשבת סרק על פניה, ולכחול עיניהם
בשבת, ולטוח על פניה בצק. ולא תקנח פניה בבגד שיש בו סרק
אע"ג דלא מתכוונת לצביעה, ומ"מ גם אשה מותרת לאכול תותים ושאר
פירות הצובעים, אבל איש שאין דרכו בכך לא מקרי צובע, ומ"מ
אפילו העברת סרק ע"פ אשה ג"כ אינו אלא דרבנן. ויש שנוהגין
דבר איסור להחליק שערותיהם בחלב מהותך ומעורב
במיני בשמים וראוי להזהיר בני ביתו ע"ז.

האם מותרת האשה לקלוע שערותיה בשבת?

אסור לקלוע האשה שיערה בשבת מדרבנן, אבל הקולע
נימין בתלוש חייב משום אורג, ובשער לא חשיב אריגה משום דהוא
מחובר בראשו, ואין סופה להתקיים, ובעינן דוקא שתהיה מלאכתו
מתקיימת, וי"א דאפילו אם מתקיימת רק על יום השבת לחוד, וי"א דבעינן שיהיה
מתקיים תמיד ולא די ביום השבת לחוד. ובקליעה תלושה יש איסור לסותרה משום
דדמי לתולדת צובע. וכ"ז במחובר, אבל הקולעת שער פאה נכרית אף
דאין בזה משום בונה אסור עכ"פ משום אורג, ומ"מ אין כדאי
למחות במקום שלא ישמעו לנו. וכן אסור לה להתיר קליעתה, אבל
יכולה לחלוק שיערה, ויש אוסרים לחלוק שיערה, וכן נהגו לאסור
לעשות ע"י כלי, אבל באצבע בעלמא נהגו להקל.

באיזה אופן מותר לסדר הפיאות בשבת?

אסור לסרוק במסרק בשבת ואפילו אותו שעושים
משער חזיר שא"א שלא יעקרו שערות, ואף אם אינו מכויין
לתלישת השער ג"כ אסור, ואפילו למ"ד דפ"ר דלא ניחא לי שרי אסור בזה
כיון שהוא רוצה בהפרדת השערות, אבל מותר לחוף ולפספס ביד, ולא
יחוף בדבר שמשיר שער ודאי. ובסרוק להשיר נימין המדולדלין
אפילו במסרק רך ג"כ אסור, אם לא באופן שאין מכויין להשיר
הנימין הנ"ל. ומ"מ מותר לתקן מעט את שער הראש בכלי
העשוי משער חזיר, ודוקא לסרוק אסור בו דמשיר שער, אבל
לתקן מעט שרי, ובמסרק אסור אף בזה, ונהגו שיהיה הכלי
העשוי משער חזיר מיוחד לשבת כדי שלא יהיה מחזי
כעובדין דחול. וי"א שזה הכלי הוא כלי קטן שאינו עומד לסריקת השערות.

עבד שמל וטבל האם מצווה על שביתתו?

אדם מצווה על שביתת עבדו לשמרו ולמנעו מעשות
מלאכה אפילו לצורך עצמו, כשמל וטבל לשם עבדות וקבל

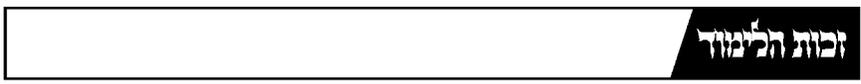
האם מותר לסבב הפיאות של הילדים על כלי עגול המחזיקים במקום אחד?

הגו"ט
בעצמך...

לימודי שלחן ערוך אורח
עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות
המחיר לוחשיקט מל ויחזק
© מהדורה השנייה

כל הזכויות שמורות
אסור להתייחס מילואים
© מנהלת הספיק

משנה ברורה
מן סימן שג סעיף כג עד סימן דש סקט"ז

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

ט טבת

סימן ש"ג

דיני תבשיטי אשה – חלק ה'

האופן / הדין	מותרת	הטעם	אסור/ה	הטעם
לפורפת (פירוש לקורשת) בשבת על הטבע וכורכת הרצועה כדי שלא יפול הטלית מעליה לצאת בו אח"כ (ואיש ואשה שוין לדינא מ"ב ע"ו)	מותר אם יחדה לכך לעולם – או אם פרפה עליו מערב שבת (ש"ע כ"ב)	דיחוד לעולם מהני גם בטבע דשוב אויל מנה האוסר טלטול (מקצה) – דמעשה מועיל לבטל שם מקצה (מ"ב ע"ד ע"ה)	אסור אפילו יחדה לכך לאותה שבת (ש"ע כ"ב מ"ב ע"ד)	דלאו בר טלטול הוא ולא מהני בה יחוד לשבת אחת (ש"ע כ"ב מ"ב ע"ד)
להוציא אגוז לבנה ע"י פרפה עליו כדי להוציא (איש ואשה שווים מ"ב ע"ו)	לכרמלית מותר (ש"ע כ"ג)		לרשות הרבים אסור מדרבנן לעשות כן אף שהוא דרך מלבוש ואין דרך הוצאה בכך (ש"ע כ"ג מ"ב ע"ו)	מפני שנראה כמערמת להוציא בשבת (מ"ב ע"ו)
שתצא אשה באבן תקומה היינו אבן ידועה שכשהוא על אשה לא תפיל ומשקל ששקלו כנגדו כדי שלא תפיל וי"א שהוא אבן רצף וחלל בתוכו ואבן קטן בתוך החלל כענבל בזוג וכן נברא וכו' (מ"ב ע"ו)	מותרת לצאת באבן תקומה שנושאין נשים מעוברות ואפילו לא נתעבר עדיין אלא שחוששת שמה תתעבר ותפיל ואפילו אם לא הפילה עד עתה שום עיבור (ש"ע כ"ד מ"ב ע"ח שעה"צ ס"ד)	משום דהוי כקמיע ממוחה (מ"ב ע"ו)		
להתעסק בדברים שהם צובע גפו או גופה	איש מותר להעביר סרק על פניו או לטוח בבצק – ואפילו אשה מותרת לאכול תותים ושאר פירות הצובעים אף על גב דצובע פניו וידיו בעת האכילה (מ"ב ע"ט שעה"צ ס"ה)	כיון שאין באיש דרכו בכך לא מקרי צובע – משום דאין צביעה אלא בדבר שדרכו לצבוע (מ"ב ע"ט סימן ש"ב מ"ב נ"ח)	אסור מדרבנן לאשה להעביר סרק (הוא צבע אדום) על פניה – וכן לא תקנח פניה בבגד שיש בו סרק – ואסורה לטוח על פניה בצק דכשנותלתו מאדים הבשר (ש"ע כ"ה מ"ב ע"ט)	משום צובע מדרבנן דאין צביעה מדאורייתא על עור אדם – דאע"ג דלא מתכוונת לצביעה פסיק רישא הוא ומשום דאשה דרכה בכך ליפות את עצמה על ידי צביאות פנים מחזי שפיר כצובע – מטעם הנ"ל (מ"ב ע"ט)
להחליק שערות בחלב מותרות ומעורב מיני בשמים			ראוי להזהיר בני ביתו על זה שאסור לעשות כן ויש חשש חטאת (מ"ב פ"א)	דיש בזה משום ממרח (מ"ב פ"א)
לקלוע אשה שערה או נימין או פאה נכרית	הקולע בשערה פטור אבל אסור – וכן הקולעת פאה נכרית אפשר דפטור אבל אסור ואין כדאי למחות במקום שלא ישמע לנו (מ"ב פ"ב)	דשער לא חשוב אריגה משום דהוא מחבר בראשו ועוד דאין סופה להתקיים שעומדת לסתירה – דאין בזה משום בונה וגם אין סופה להתקיים (והשעה"צ מסופק אם מתקיים ליום השבת) (מ"ב פ"ב שעה"צ ס"ח)	אסור לקלוע אשה שערה בשבת – והקולע נימין בתלוש חייב – והקולעת פאה נכרית אסור אף דאין בזה משום בונה (ש"ע כ"ו מ"ב פ"ח)	מדרבנן משום דדמי לבנין ולהפוסקים כר"א יש גם חיוב בזה – משום אורג – דאסור עכ"פ משום אורג אף דאין סופה להתקיים אסור מדרבנן (מ"ב פ"ב שעה"צ ס"ט)
להתיר קליעת שערה			אסורה להתיר קליעתה (ש"ע כ"ו)	דדמי לסותר וכשהקליעה תלושה יש איסור לסתרה משום דדמי לתולדת בוצע (מ"ב פ"ג שעה"צ ע"א)
לחלוק שערה דהיינו לעשות השייט"ל	מותרת לחלוק שערה – וכן נהגו להקל באצבע בעלמא (ש"ע כ"ו)	כין דאינה מתכוונת לתלוש משערה ולא פסיק רישא שיתלוש (מ"ב פ"ד)	יש אוסרים לחלוק שערה וכן נהגו לאסור לעשות על ידי כלי (רמ"א כ"ו)	משום חשש תלישה (מ"ב פ"ד)
לסרוק במסרק או לתקן שערותיו בשבת	מותר לתקן מעט את שער הראש בכלי העשוי משער חזיר – ונהגו שיהא הכלי העשוי משער חזיר מיוחד לשבת – ובמסרק רך מותר לסרוק כשאינו מכוון להשיר הנימין – ואם היה השער כבר מסרק יפה אפשר דמותר אם עושה רק להשכיב השער (מ"ב פ"ו פ"ו באה"ל לחוץ)	דדוקא לסרוק בו אסור דמחזיר שער – כדי שלא יהיה מחזיר כעובדין דחול – דאם התכוון להשיר נימין אסור אפילו למ"ד פסיק רישא דלא נוחא לי' מותר דכיון שרוצה בהפרדת השערות וזה אי אפשר זולת השרת השערות הוי פסיק רישא דניחא לי' (מ"ב פ"ו פ"ו שעה"צ ע"ד)	אסור לסרוק במסרק בשבת אפילו אותו שעושין משער חזיר שאי אפשר שלא יעקרו שערות – ואף אם אינו מכוון לתלישת השער (ש"ע כ"ו מ"ב פ"ו)	משום תלישת שער הגוף דהוי תולדה דגוז דאפילו למ"ד בעלמא מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור הכא חייב דבמשכן היו גוזזין עורות תחשים אע"פ שלא היה צריכים לצמר ואסורא אליבא לכו"ע – דהוי פסיק רישא (מ"ב פ"ה שעה"צ ע"ב)
לחוץ ולפספס שערו ביד היינו להבדיל שערותיו זו מזו	מותר לחוף ולפספס ביד ולחבך צפרניו ואף אם נפל שער אינו חושש (רמ"א כ"ו מ"ב פ"ח)	שהרי אין כוונתו להשיר ואפשר שלא ישיר (מ"ב פ"ח)	אסור לחוף בדבר שוודאי משיר שער (מ"ב פ"ח)	
להעביר המסרק על ראשו ומים המסרק טרוף בשמן ומים			אפשר שאסור לעשות התיקין שעושין הנערות שאחר שראשן היה סרוק יפה ואין בו חשש של השרת נימין רוחצין המסרק בשמן טרוף במים ומעבירין המסר על ראשן להדביק השערות זו בזו ולהשכיבן על הראש (באה"ל לחוף)	דדומה לבנין (באה"ל לחוף)

כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלאכה
© מנהלת הדין

משנה ברורה
מן סימן שג סעיף כג עד סימן דש סקט"ז

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

ט טבת

סימן ט"ד

על איזה עבד מצווה על שביתתו - חלק א'

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
עבד שמל וטבל לשם עבדות וקיבל עליו מצות הנהוגות בעבד			אסור לו לעשות מלאכה בשבת - ושביתת העבד מוטל גם על רבו שרבו מצווה עליו למנעו מעשות מלאכה אפילו לצורך עצמו של העבד (שו"ע א' מ"ב א')	דחייב במצות בכל מה שהאשה חייבת ואם כן גם מצות שבת בכלל - דכתיב למען ינוח עבדך ואמתך כמור ועוד כתיב דנפש בן אמתך ודרשו חז"ל דקאי על עבד הקנני לישראל קנין הגוף (מ"ב א')
עבד שלא מל ולא טבל אלא קיבל עליו שבע מצות בני נח	מותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו וכ"ש דאין רבו מצווה למנעו מלעשות מלאכת עצמו של עבד כגון מותר לתקן בגדיו או לעבוד להשתכר כדי שיהיו מזונותיו ברוח יתר על הספיקת אדוניו - וכן אם היה עושה מלאכת רבו שלא מדעת רבו וניכר שעושה לדעת עצמו מותר ואין צריך להפרישו (שו"ע א' מ"ב ה' שעה"צ א)	כיון דשבת אינו נכלל בתוך השבע מצות בני נח ודינו כגר תושב דאינו מוזהר על השבת - דכשניכר שאינו עושה לדעת רבו הוה כמלאכת עצמו ואינו מועיל עליו למנעו (מ"ב א' י"ב)	אסור לעשות מלאכה בשבת לרבו ואפילו לא צוהו רבו בהדיא על המלאכה גם כן אסור - ומוטל גם על רבו למנעו מלעשות מלאכה עבורו בשבת וכן אסור מן התורה לכל ישראל לצוות לו לעשות מלאכה לצורך ישראל בשבת אפילו מי שאינו רבו (שו"ע א' מ"ב א')	דמסתמא על דעת רבו הוא עושה - דהרי הוא כגר תושב וגר תושב נקרא כל שקיבל עליו לקיים שבע מצות בני נח ושלא לעבוד ע"ז אפילו בשיתוף ודכתיב וינפש בן אמתך וגר, וגר על כרחך גר תושב דגר צדק איכא קרא אחרינא וגרך אשר בשעריך (מ"ב א' שעה"צ ב')
עבד שלא מל ולא טבל אלא קיבל עליו שבע מצות בני נח לעשות מלאכה דרבנן לרבו	יש מקילין אם לא הזהירו רבו בהדיא על זה (מ"ב ו')	כיון שהוא מלאכה דרבנן (מ"ב ו')	אסור לעשות לרבו אפילו מלאכה דרבנן (מ"ב ו')	
להשכיר עבדו לאינו יהודי בימות החול	מותר אם מתנה עמו שלא יעשה בו מלאכה בשבת (מ"ב ב')	דלא יעשה האיני יהודי מלאכה בעל כרחו של העבד ויש לעבד נאמנות על זה (מ"ב ב')	לא דמי לבהמתו שאסור להשכיר בהמתו לאינו יהודי בכי האי גוונא (מ"ב ב')	דבהמה אין האיני יהודי נאמן שישבות (מ"ב ב')
עבד שלא מל ולא טבל וגם לא קבל עליו אפילו שבע מצות בני נח וה"ה אם לא קיבל עליו שום מצוה ועדיין הוא כיתי גמור לדיעה א'	מותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו וכ"ש דאין רבו מצווה למנעו מלעשות מלאכת עצמו של עבד כגון מותר לתקן בגדיו או לעבוד להשתכר כדי שיהיו מזונותיו ברוח יתר על הספיקת אדוניו - וכן אם היה עושה מלאכת רבו שלא מדעת רבו וניכר שעושה לדעת עצמו מותר ואין צריך להפרישו (שו"ע א' מ"ב ה' שעה"צ א)	דאפילו קיבל שבע מצות מותר לעשות מלאכת עצמו של העבד שאינו מוזהר על השבת (מ"ב א')	מצות בני נח ואסור לעשות מלאכה לרבו אפילו לא צוהו רבו בהדיא על המלאכה ואסור מן התורה לכל ישראל לצוות לו לעשות מלאכה לצורך ישראל בשבת אפילו למי שאינו רבו - ולפי"ז אסור לומר לעבדו לעשות לו צרכו חולה שאין בו סקנה - ולהלכה יש להחמיר כסברא זו לחומרא לגבי רבו (שו"ע א' מ"ב ט"ז באה"ל ויש)	דמסתמא על דעת רבו עושה והזהירה התורה על זה למונעו וכיון שהוא עבד ישראל הקנני לו קנין הגוף דינו שוה לקבל עליו שבע מצות ואסור לישראל לעשות שום מלאכה על ידו - דכיון דמלאכת העבד מן התורה לא הותרה בדבר שאין בו פיקוח נפש - דלענין ישראל אחר אפשר דינו כדיעה שישראל אחר בודאי מותר (מ"ב ח' ט' באה"ל ויש)
עבד שלא מל ולא טבל וגם לא קבל עליו אפילו שבע מצות בני נח וה"ה אם לא קיבל עליו שום מצוה ועדיין הוא כיתי גמור, לדיעה ב'	ס"ל דמותר מן התורה לעשות מלאכה לשאר ישראל שאינו רבו אפילו לדעת ומותר אפילו מדרבנן כל שאין שם אמירת ישראל - וממילא צרכי חולה שאין בו סקנה מותר לעשות על ידו - וכן מותר מלאכת רבו שלא מדעת רבו כשניכר גם שאינו עושה לדעת רבו ואין צריך להפרישו (שו"ע א' מ"ב י' י"א באה"ל ויש)	דלשאר ישראל שאינו רבו לא עדיף העבד משאר איני יהודי דעלמא דאינו אסור רק מדרבנן וכל שלא צוהו אמרינן דעושה אדעתה דנפשה - כיון דאינו אסור דאורייתא לא גורו במקום חולי - דכשניכר שאינו עושה על דעת רבו הו"ל לא ניחא ליה לרבו ואינו בכלל שביתת רבו (מ"ב י' י"א)	ס"ל דאסור לעשות מלאכה בשביל רבו - ורבו מחיוב להפרישו שלא לעשות מלאכה בעבדו - ולאחרים אסור מדרבנן לצוות לעשות לו מלאכה - ואפשר דאסור לעשותו מלאכה אם הדמי המלאכה יתנם לרבו אפילו עובד באחרים (שו"ע א' מ"ב י' י"א באה"ל ויש)	דכתיב וינפש בן אמתך - דאם צוהו אמרינן שעושה על דעת ישראל ולא להרוח - דאפשר דנחשב מלאכת רבו ואסור (מ"ב י' י"א באה"ל ויש)
עבד שלא מל ולא טבל וגם לא קבל עליו אפילו שבע מצות בני נח וה"ה אם לא קיבל עליו שום מצוה ועדיין הוא כיתי גמור, לדיעה ג'	ס"ל דמותר אפילו מלאכת רבו כמו שאר אינו יהודי (שו"ע א')	דס"ל דלא הזהירה התורה על עבד של ישראל לענין שבת אלא ביש עליו על כל פנים קצת מצות דהיינו שבע מצות בני נח (מ"ב ט"ו)	אסור לישראל לצוות לעשות לו מלאכה (מ"ב י"ב)	שלא יעשה על דעתה דישראל (מ"ב י"ב)
לומר למומר וקראים לעשות לו מלאכה בשבת ויו"ט			אסור לומר (מ"ב ט"ו)	דעובר על "לפני עור" (מ"ב ט"ו)

האם מותר לעבד לצאת בחותם של רבו?

כל עבד שמצווה על שביתתו אסור לצאת ברה"ר בחותם שעשה לו רבו להראות בו שהוא עבדו, ולענין חצר בבי"ח מיקל והא"ר חולק. ואם הוא של טיט מותר לצאת בו כשתלוי בצוארו, אבל לא בכסותו, ובשל מתכת בכל ענין אסור, ואם העבד עשה החותם לעצמו אפילו בשל טיט בכל ענין אסור, אפי" כשהוא תלוי על צוארו.

התנה עם העבד שיזון את עצמו ממלאכתו מה דינו?

היבא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו, אם אמר לו האדון שיעשה לעצמו ויזון עצמו ביום השבת, כיון שהתנה עמו מבעוד יום עושה הוא לצרכי מזונותיו אפילו בבית רבו, ובלבד שיהא בצנעה, וכ"ש אם מרויח אצל אינו יהודי, ואפשר דגם בזה צריך צנעא שלא יסברו שהשכירו לא"י, אבל לא יעשה לצורך ישראל אחר אפילו בצנעא, ואם לא קבל עליו השבע מצות תליא כפלוגתא אם ישראל אחר מותר להשתמש בו, ולהתנות בשבת אסור. ואם לא אמר ליה כלל אלא העבד עושה מעצמו ורוצה לזון ממנו מותר, וי"א דאין להקל בזה.

עבד עכו"ם האם מצווה על שביתתו?

כותי גמור שהוא שכיר אין רבו מצווה על שביתתו, ואפילו אם הוא שכיר לכמה שנים, ואפילו אם הוא עושה מלאכת רבו, והמלאכות המותרות לכתחלה ע"י א"י מותר גם על ידו. אבל אם קבל עליו השבע מצות הרי הוא גר תושב ואסור לעשות מלאכה לישראל אף למי שאינו רבו. אם קבל עליו מצות הנהוגות בעבד והוא שכיר אין רבו מצווה על שביתתו כשעושה לעצמו, אבל העבד אסור לעשות מלאכה אפילו לעצמו בשקבל עליו עוד מצות בתחלת גירותו ובכללם היה ג"כ שבת. וא"י מקבלין גר תושב או עבד שאינו רוצה לקבל עליו מצות כ"א ז' כמו גר תושב בזמן שאין היובל נוהג, אבל עבד שרצונו למול ולטבול ולקבל עליו מצות שהאשה חייבת גם בזה"ז נוהג, ויש חולקין ע"ז.

האם מצווה על שביתת עבדו שלפי החוק אינו שלו?

אותן העבדים והשפחות עו"ג שאם רצו להמיר דתן וליכנס לדת ישמעאל יוצאים לחירות, אפשר שאע"פ שהם עתה קנויות קנין עולם מחמת זה הם חשובים רק כשכיר עכו"ם בעלמא, ויש מחמירין

בזה, וכ"ש אם הוא במקום שאין לו רשות לפי דיניהם להפקיע עצמו בהמרת דתו שבזה ודאי אסור לעשות מלאכה בשבת לישראל. ובמקום שהמלך יר"ה גזר שאין שום אדם חוץ מדתם יכולין לקנות עבד ואמה, העבדים והשפחות יכולין להעביר אש בשבת דהויין כשכיר בעלמא, וי"א דאף עתה גופן קנוי לישראל, ועכשיו שפורעים כרגא בעד העבדים והשפחות לכ"ו"ע גופן קנוי ואסורים במלאכה, וכן לקולא שיכול ממזר לישא שפחה ועבד ממזרת.

באיזה דבר המשתמר מותרת בהמה לצאת בשבת?

בהמה ורה"ה עופות וכל בעלי חיים יוצאת במה שמשתמרת בו, אבל אם אינה משתמרת בו או הוי נטירותא יתירה והוי משאוי, ודוקא בשמירה יתירה הרבה, אבל אם רק מעט יותר ממה שצריכין לא הוי משא. וכן כל דבר שהוא לנוי ולא לשימור לא תצא בו. הילכך נאקה יוצאת רק בזממא דפרזלא, וחמרא לובא רק בפגא דפרזלא, ודוקא חמרא לובא, אבל חמור אחר לא דהו"ל אצלו נטירותא יתירתא, וחמרא לובא יוצא אף באפסר דגם בזה משתמר, והגמל באפסר אבל לא בזממא דפרזלא שהוא לו שמירה יתירה, ובפגא דפרזלא המ"א מסתפק והט"ז פסק לאיסור, ובאמת תלוי הענין באם דרך הגמל לצאת בחול כפרומביא לשמירה ואז מותר לצאת בשבת, וכן פרד וחמור יוצאים באפסר, אבל ברסן שהוא פרומביא אסורים לצאת, וסוס יוצא אף ברסן אבל לא בשניהם, ואם עסקיו רעים שאין משתמר באחד מותר לצאת בשניהם יחד, והכל לפי הענין.

האם מותרת הבהמה לצאת בהחבל על צאורה?

מותר לכרוך חבל האפסר סביב צוארה ותצא בו, ודוקא באלו שמותרים לצאת באפסר, אבל פרה אסורה לצאת באפסר, וכן לכרוך חבל סביב צוארה לפי שהיא משתמרת בלא"ה. וי"א דאע"ג שכרוך בחווק סביב צוארה שאין אדם יכול להכניס ידיו בין אפסר לצואר שתהא נוח לימשך כשירצה אפ"ה שרי משום דהיא נוי, וי"א דנוי אסור בכל ענין, ודוקא ברפויין מותר ומקרי לשמירה דהא יכול לאחוז בחבל כשתרצה לברוח, וכ"ש אם יצא קצת מן החבל תלוי סביב צוארה דשרי. ומותר לטלטל האפסר והרסן וליתנו עליה ובלבד שלא ישען עליה.

היום שיש אנשים שיש להם שפחה הדר בביתם בתמידות לשמשם האם מצווה על שביתתם? בעצמך...

כל הזכויות שמורות
המחיר למוסדות מלי ירוש
© מהדורת המוסד

דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן דש סעיף סקט"ז

עד סימן שה סעיף ו

י' טבת

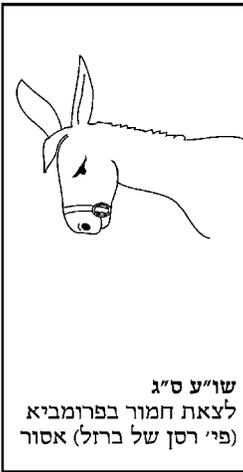
מחזור שינתיים

חלק ב'

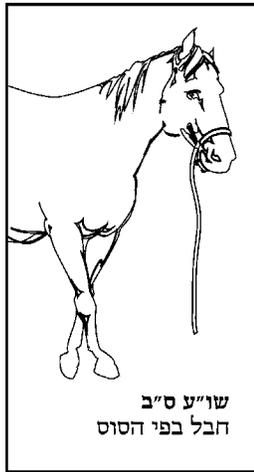
1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

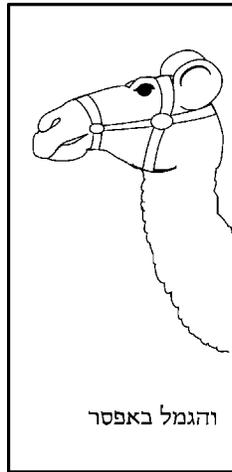
כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
מתגלת המפעל ©

שו"ע ס"ג
לצאת חמור בפרומביא
(פי' רסן של ברזל) אסור

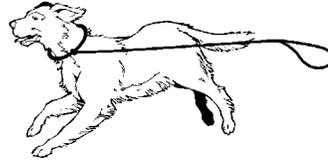
שו"ע ס"ב
חבל בפי הסוס

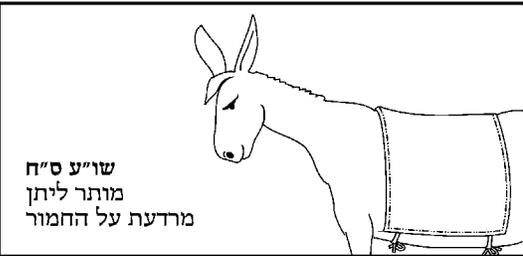
והגמל באפסר

סימן ש"ה - שו"ע סעיף א'
נאקה ירצאת בזממא דפרזלא
שהוא טבעת של ברזל
ונוקב חוטמו ומכניסו בו

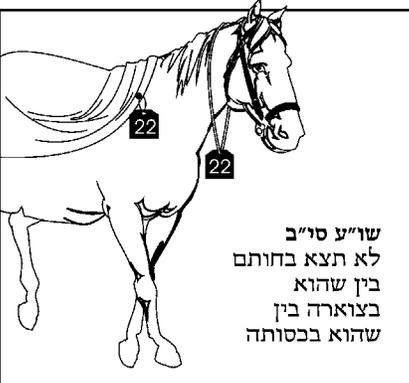
שו"ע ס"ה
מותר שיצאו בשיר הכרוך על צוארן ויכולים
למשכם בהם

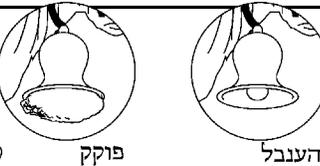
שו"ע ס"ח
מותר ליתן
מרדעת על החמור

סימן ש"ה -
שו"ע סעיף ז'
ולא יצא באוכף
אע"פ שקשור לו מערב שבת

שו"ע ס"ב
לא תצא בחותם
בין שהוא
בצוארה בין
שהוא בכסותה

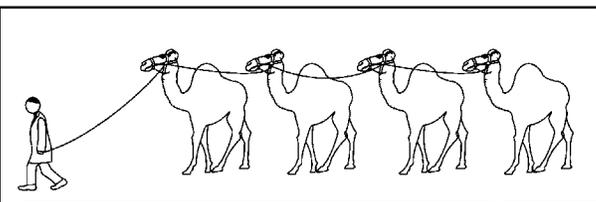

פוקק

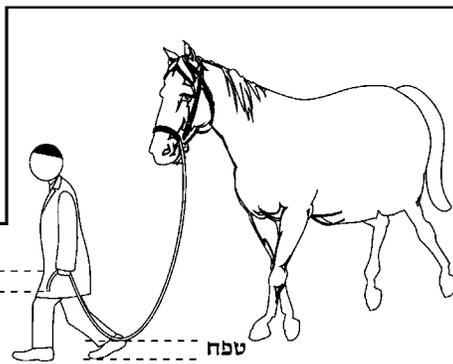
הענבל

סימן ש"ה - שו"ע סעיף י"א
ופוקק זוג שבצוארה ומטייל בה בחצר:

מ"ב ס"ק מ"ב
היינו שסותם הענבל שבתוכה בצמר או במוכין
דאי לאו הכי אסור משום דמשמיע קול:

שו"ע ס"ט
לא יקשור גמלים זה אחר זה והוא תופס באפסר
הראשון וכולם נמשכים על ידו
אבל אם תופס כמה אפסרי גמלים בידו מותר

טפח

טפח

שו"ע ס"ט
המוציא בהמה והוא מושכה באפסר צריך ליהרר
שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפח למטה דדמי
כמו שנושאה בידו ולא מתחזיא מאפסר הבהמה וגם
לא יניח הרבה מן החבל בין ידו לבהמה כדי שלא
יכביד עד שלא יגיע בטפח הסמוך לארץ

דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שה סעיף ו

עד סימן שה סעיף יז

י"א טבת

מחזור שינתיים

חלק ב'

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
מתגלת המפעל ©

כל הזכויות שמורות
 יאסור להעתיק מלמעשה
 © מנהלת הספק

משנה ברורה
 מן סימן דש סקט"ז עד סימן שה סעיף ו

דפי סיכום

מחזור שנתיים
 חלק ב'

י טבת

סימן ש"ד

על איזה עבד מצווה על שבתו - חלק ב'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
דכיון שהחותרם חשוב וקפיד עליו רבו שלא יאבד חיישינן דלמא מפסק ואתי לאתויי ד"א ברשה"ר דלמא מפסיק החותרם מעליו ומרתם מרבו שיאמר שהסירו כדי להראות לכל שהוא בן חורין ויקפל טליתו כדי שלא יתראה מקום החותרם וישאנו על כתפו (מ"ב י"ח י"ט)	אסור לצאת בו בכל ענין אם החותרם של מתכת - וכן אסור לצאת בו אם החותרם של טיט אם הוא בכסותו (רמ"א א')	דלמאי ניהוש לה דודאי ליכא למיחש שמא יסירנה דאית עלה אימתא דרבה וליכא למיחש שיבר החותרם מעליו ויביאם לביתו דחותרם שבור לא חזי למידי ולאחזו בידו להראות שהוא כפוף לו לא יעשה שאין זה סימן כלל רק בצוארו או בכסותו (מ"ב י"ח)	מותר לצאת בו אם החותרם של טיט כשתלוי בצוארו (רמ"א א')	שיצא עבד בחותרם שעשה לו רבו להראות בו שהוא עבד, בעבד שמצוה על שבתתו
דכיון שהוא עשה לעצמו אינו מרתת מרבו כשיסורנו וחיישינן דלמא שקיל לה בידה ויביאנו ד' אמות ברשה"ר (מ"ב כ')	אסור לצאת בו בכל ענין אפילו בשל טיט ותלוי בצוארו (רמ"א א')			שיצא עבד בחותרם שעשה העבד לעצמו להראות בו שהוא עבד, בעבד שמצוה על שבתתו
משום חשש רואים - דאסור להתנות בשבת (שו"ע ב' מ"ב כ"ב)	אסור לעשות בפרהסיא - ואסור שיאמר לו בשבת (שו"ע ב')	שאם ירצה שלא לזונו ושיחזור העבד על הפתחים הרשות בידו ואם כן העבד עושה לעצמו - שלא יהא בדבר חשש רואים - כיון שהוא בצנעה (שו"ע ב' מ"ב כ"א א')	מותר לומר לו מבעוד יום ועושה העבד לצורך מונותיו - בצנעה - אפילו בבית רבו (שו"ע ב' מ"ב כ"א)	היכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו בשבת שיאמר לו הארון שיעשה לעצמו מלאכה לרבו ויזין עצמו ביום השבת
דהא מכל מקום עבד ישראל הוא ואסור לכל ישראל לומר לעבד ישראל לעשות מלאכה (מ"ב כ"ג שעה"צ י"ט)	אסור לעשות לצורך ישראל אחר אפילו בצנעה (מ"ב כ"ג)		אם לא קיבל עליו השבע מצות תליא בפלוגתא אם ישראל אחר מותר להשתמש בו כמ"ש המחבר סעיף ב' (שעה"צ י"ט)	שיעשה העבד מלאכה לישראל אחר היכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו בשבת
שלא יסברו שישראל השכירו לאינו יהודי (שעה"צ י"ח)	אפשר דאסור בפרהסיא אפילו עובד באינו יהודי להרוח (שעה"צ י"ח)	שאם ירצה שלא לזונו ושהעבד יחזור על הפתחים הרשות בידו א"כ העבד עושה לעצמו - דליכא חשש שיאמרו מלאכת רבו עושה (שעה"צ י"ח)	מותר לו להרוח אצל אינו יהודי - ואפשר דמותר אפילו בפרהסיא (שעה"צ י"ח)	היכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו בשבת שיעשה העבד מלאכה להרוח אצל אינו יהודי
	הלבושי שרד משמע שאין להקל בזה (מ"ב כ"ב)	כיון שאין הישראל אומר לו שיעשנה (מ"ב כ"ב)	י"א דמותר (מ"ב כ"ב)	היכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו בשבת אם העבד לא אומר לה כלל אלא העבד עושה מעצמו מלאכת רבו ורוצה לזון ממנו ולא התנה מבעוד יום אינו יהודי גמור שהוא שכיר
דגר תושב יכול לקבל עליו יותר מו' מצות בני נח ובעת תחילת גירותו לגר תושב יכול לקבל ג"כ שבת - דאינו עבדו אלא שכירו (באה"ל אינו)	לדעת המ"א יכול לקבל עליו מצות כעבד ויהא אסור לעשות לרבו או לישראל אחר מן התורה וכן אסור לעשות לעצמו ואין רבו מצוה על שבתתו (באה"ל אינו)	כיון דאינו קנוי קנין עולם - שאיננו בכלל עבדו (מ"ב כ"ה)	אין רבו מצוה על שבתתו אפילו אם הוא שכיר לכמה שנים - ואפילו עושה מלאכת רבו אינו אסור מן התורה ומותר לעשות על ידיו מלאכת שמותר על ידי אינו יהודי (מ"ב כ"ה)	
דהוא גר תושב (מ"ב כ"ד)	אם קיבל עליו אסור לעשות מלאכה לישראל אפילו למי שאינו רבו ולדעת הראב"ד מקבלין אפילו בזמן הזה (מ"ב כ"ד)	שאינו היובל נוהג (מ"ב כ"ד)	להרמב"ם בזמן הזה אין מקבלין גר תושב וכן עבד שאינו רוצה לקבל רק כי אם שבע מצות כמו גר תושב (מ"ב כ"ד)	אינו יהודי גמור שקיבל עליו השבע מצות
	מקבלין גם בזמן הזה והעבד יהא דינו כאשה אסורה לחלל שבת של עבד אפילו לעצמו (שעה"צ ב')			עבד אינו יהודי גמור שרצונו למול ולטבול ולקבל עליו מצות שהאשה חייבת
מפני שיש בזה חשש איסור תורה ואף דהוא ספיקא דשמה ההלכה כ"י"א בסעיף א' אפ"ה מסתמא דלא הוי כשכיר כיון דלעת עתה גופו קנוי לו יש לו דין עבד לכל דבריו (מ"ב כ"ה שעה"צ כ"א)	דעת האחרונים לחמור בזה שהיא דינם כעבד הקנוי קנין עולם (מ"ב כ"ה)	שאפשר שמחמת שיכולים לצאת לחרות הם חשובים רק כשכיר עובד גלולים דעלמא (מ"ב כ"ה)	צ"ע אם דינם כעבד הקנוי קנין עולם (מ"ב כ"ה)	עבדים עובדי גלולים שקנוי קנין הגוף שאם רצו להמיר דתם יוצאים לחרות
דסיל דאף עתה גופן קנוי לישראל (מ"ב כ"ו)	י"א דאסורים כעבד (מ"ב כ"ו)	דהוין כשכיר בעלמא (מ"ב כ"ו)	י"א דעבדים יכולים להבעיר אש בשבת (מ"ב כ"ו)	עבד אינו יהודי במקום שהמלך גזר שאין שום אדם חוץ מדתם יכולים לקנות עבד
דלכו"ע גופן קנוי (מ"ב כ"ו)	לכו"ע אסורים כעבד הקנוי קנין עולם (מ"ב כ"ו)	דלכו"ע דינו כעבד (מ"ב כ"ו)	דין עבד אפילו לקולא דיכול ממזר לישא שפחה ועבד ממזרת (מ"ב כ"ו)	עבד אינו יהודי במקום שפורעים כרגא בעד העבדים

כל הזכויות שמורות
מאתר: להנחיות מילוי ורישום
© מנהלת המסלול

משנה ברורה
מן סימן דש סקט"ז עד סימן שה סעיף ו

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

י טבת

סימן ש"ה

במה בהמה יוצאה בשבת - חלק א'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
דהוי משוי דלאו ארחי בהכי והתורה הוזהירה שגם בהמת ישראל תניח בשבת כדכתיב למען ינוח שורך וחמורך (מ"ב א')	אסורה לצאת במה שאינה משמרת בו או דהוי נטירתא יתירה ביותר וכן אסור לצאת בכל דבר שהוא לנוי (דלאו ארחי לצאת כן בחול) ולא עשוי לשמר וכן אסור בשני דברים לשמרו אם משמרת באחד (ש"ע א' מ"ב י"ב)	דהוי תכשיט וארחא והרי הוא כמלביש לאדם ולא משוי הוא (מ"ב א')	בהמה יוצאת במה שמשמרת בו (ש"ע א')	הכלל במה בהמה של ישראל יוצאת בשבת וה"ה עופות וכל בעלי חיים
דהוי משוי דלאו ארחי בהכי והתורה הוזהירה שגם בהמת ישראל תניח בשבת כדכתיב למען ינוח שורך וחמורך (מ"ב א')	בשמירה יתירה הרבה אסורה לצאת בה (מ"ב ב')	דלא הוי משוי דהא אפשר לצמצם - כיון שהצריכה לאותה שמירה חשוב מכבה שמשמרת בה (מ"ב ב' י"ז)	בשמירה מעט יותר ממה שצריכין מותר לצאת בה - וכן בהמה שעסקיה רעים מותר לצאת בשמירה שצריכה (ש"ע ד' מ"ב ב')	שיצא בהמה בשמירה יתירה
דהוי משתמש בבעלי חיים שאסור בשבת (מ"ב י"ג)	אסור להשען עליה ועל כן יזהר שלא ישען כשנותן בראש הבהמה על הבהמה (ש"ע א' מ"ב י"ג)	דמוכן לבהמה ואינו מקצה - דמקרי שמירה לבהמה (מ"ב י"ב י"ג)	מותר לטלטל האפסר - וליתן על הבהמה בשבת כשיכול לאחוז בחבל כשתרצה לברוח וכל שכן אם יצא קצת מן החבל התלוי סביב צוארה (ש"ע א' מ"ב י"ב)	לטלטל ולכרוך בשבת חבל האפסר סביב צוארה ולהשען עליה
דס"ל דנוי אסור בכל ענין - דאסור כל דבר שהוא לנוי ולא לשמור (ש"ע א' מ"ב י"ב)	י"א דאסור - ולכו"ע אסור בנוי דלאו ארחי לצאת כן בחול (מ"ב י"ב)	משום דהוא נוי וארחי בחול בהכי שדרך כל אדם לעשות כן בחול לנוי לבהמה ולא משוי (מ"ב י"ב)	י"א דמותר (מ"ב י"ב)	שיצא בהמה בחבל אפסר סביב צוארה כשאינו יכול להכניס ידו בין אפסר לצואר שתהא נוח למשך כשירצה, וזה רק נוי לבהמה
דסגי בחבל קטן בעלמא וזה הוא לה נטורתא יתירתא (מ"ב י"ט)	חתול אסור (מ"ב י"ט)		בעלי שיר דארחיהו בהכי בחול מותר שיצאו ברצועה התלויה בשיר הכרוך על צוארן ומותר (ש"ע ד' מ"ב י"ט)	שיצא בהמה וחיות קטנות בשיר הכרוך על צוארם ולמשוך בהם
		דכיון שנעשין לשמירת גופם לשמרן מפני הצער שלא יהיו מכחשים או מפני צמרון ובריאותם וטובתם הוי להו כמלבוש לאדם ולא למשא (מ"ב כ"ב)	מותר לצאת כן אפילו לא נעשים להם לשמירה שלא לברוח (ש"ע ו' מ"ב כ"ב)	שיצא אילים לבובים ורחלות שחוזות או כנובות
דחיישינן דלמא נפיל ואתי לאתויי (ש"ע ו')	אסור אם קשרן כדי לשמור חלבן שלא יפול לארץ דלא מהדק שפיר (ש"ע ו')	דחשוב מלבוש במה ששומר בוה את חלבו מ"ב כ"ד)	מותר שאפילו כשקושר בשביל החלב כדי שיצטמקו דדיהן ולא יחלבו דמהדק שפיר (ש"ע ו' מ"ב כ"ב ג')	שיצא עזים צורות דהיינו שקושרין ראשי דדיהם
כיון דלא גלי דעתו מערב שבת שיהא לה למלבוש - דאין האכף מועיל לו והוי משוי דאינו מהמם רק המקום שמנח (מ"ב כ"ה כ"ח)	אסור לצאת במרדעת אם קרן בשבת - ואסור לצאת באכף אפילו קשירו מערב שבת (ש"ע ז')	דמצטער בצינעה דחמור אפילו בתקיפת תמוז קריא לה ונחשב כמלבוש והמרדעת מנח על כל הגוף (מ"ב כ"ה כ"ח)	מותר לחמור לצאת במרדעת אם קשוה לו מערב שבת (ש"ע ז')	שיצא חמור במרדעת או באכף
לפי שאין הצינה קשה להם והוי' משוי (מ"ב כ"ז)	אסור לכל בהמות שתצא במרדעת וכ"ש באכף (לבד מחמור) (ש"ע ז')			שיצא שאר כל בהמות במרדעת או באכף
מפני כשקושר צריך ליקרב אליו ונמצא משתמש בבעלי חיים - (ש"ע ח')	אסור לקשרו בשבת אפילו בקשר שאינו של קיימא - וגם יהא זהיר שלא לסמוך עצמו על הבהמה בשעת הכיסוי (ש"ע ח' מ"ב ב' ל"א ל"ב)	דמשום הצינה לא חיישינן לטרחא דשבת (מ"ב ל')	מותר ליתן מרדעת על החמור מפני הצינה בשבת (ש"ע ח')	ליתן מרדעת על החמור ולקשרו בשבת בחצר (ולא שתצא בו לרשה"ר)
כיון דלית ליה צער צינה הוי' טרחא שלא לצורך (ש"ע ח' מ"ב ל"ב)	להמחבר אסור ליתן מרדעת על הסוס בשבת - ואפילו באופן שמותר צריך לזהר שלא לסמוך עצמו על הבהמה בשעת הכסוי (ש"ע ח' מ"ב ל"ב)	דגם להם יש צער צנה ומועיל החימום - דלא גרע מחמור (מ"ב ל"ב)	י"א דמותר ליתן על הסוס וכן לכל הבהמות בחצר - אבל בשעה שהקור גדול ואנו רואים שמויק לסוס וכן בימות החמה שהזביבים רבים ומצטערים לסוס לכ"ע מותר להניח בחצר המרדעת א שאר בגד עליו (מ"ב ל"ב)	ליתן מרדעת על הסוס ושאר בהמות (ולא שתצא בו לרשה"ר)
כיון דלית לה צער אם לא יסירנה הוי' טרחא שלא לצורך, אפילו כבר נתחממה על ידי משאוי שנשאה מבעוד יום (מ"ב ל"ג)	אסור להסיר מרדעת בשבת בין מן החמור בין מן הסוס (ש"ע ח')	דס"ל דדוקא מן החמור דאית לה קרירות ביותר ויצטנן ממילא אפילו אם לא נסיר מעליו משא"כ בשאר בהמות (באה"ל ולהסיר)	י"א דמותר להסיר מן הסוס ישאר בהמות (באה"ל ולהסיר)	להסיר מרדעת מן הבהמה בשבת

האם מותר לקשור דדי העזים משום חלבם?

העזים יוצאים צרורות שקושרים ראשי דדיהן, ודוקא כשקושרים אותם כדי שיצטמקו דדיהן ולא יחלבו דאז מהדק שפיר, ואפילו אם קישר בשביל זה כיס על דדיהן ג"כ שפיר דמי, אבל אם קשר כדי לשמור חלבן שלא יפול לארץ אסור, ואסור לעזים לצאת בכיס שבדדיהן שתלוי עליה כדי שלא יסרטו דדיהן בקוצים כשהיו צריכין עוד להחלב ולא הדקוה שפיר כדי שלא יצטמק החלב.

על איזה בהמה מותר ליתן מרדעת בשבת?

מותר ליתן מרדעת על החמור מפני הצנה, לא לצאת לר"ה כ"א שיהיה בחצר, ובלבד שלא יקשרנו בו אפילו בקשר שאינו של קיימא, אבל על הסוס כיון דלית ליה צער צנה אסור ליתן עליו מרדעת כלל, וי"א דגם על הסוס וכן לכל הבהמות מותר ליתן מרדעת בחצר, וכ"ז בסתמא, אבל בשעה שהקור גדול ואנו רואים שמזיק לסוס, וכן בימות החמה שהזבובים רבים ומצערים להסוס, לכו"ע מותר להניח בחצר המרדעת או שאר בגד עליו, ובלבד שיהיה זהיר שלא יסמוך עצמו על הבהמה בשעת הכיסוי.

מאיזה בהמה מותר להסיר המרדעת בשבת?

להסיר מרדעת בשבת בין מן החמור ובין מן הסוס אסור אפילו אם כבר נתחממה ע"י משאוי שנשאה מבע"י, כיון דלית ליה צער אם לא יסירנה, ואוכף אסור בין ליטול בין להניח בין לחמור בין לסוס, והא"ר כ' דנתינת אוכף על החמור מותר כמו מרדעת. וי"א דמן הסוס וכן ה"ה מכל הבהמות מותר להסיר המרדעת וכן האוכף, וכ"פ הגר"א.

בסנדל ובאגד וכדו' האם מותרת הבהמה לצאת?

לא יצא כל בהמה בסנדל שנועלים ברגליה שלא תנגף, ואין בכלל זה הברזל שקובעין ברגלי הסוסים מלמטה דכיון שקבוע במסמרים לא חיישינן דילמא נפלי, אבל יוצאה באגד שע"ג מכה, ובקשקשים שע"ג השבר.

האם מותרת הבהמה לצאת בזוג שבצוארה?

פוקק זוג שבצוארה ומטייל בה בחצר, אבל לא תצא בו לרשות הרבים אע"פ שהוא פקוק, בין אם הוא בצוארה בין אם הוא בכסותה משום דמחזי כמוליכו בשוק למכור, ובאלו דלא שייך זה כגון בחתולים ועופות וכו"ג שאין דרך להוליכן למכור בזוג מותר כשפקוק, וי"א דאסור אף באלו לצאת משום משוי.

האם אסור לצאת בהם גם בכרמלית או בר"ה דידן?

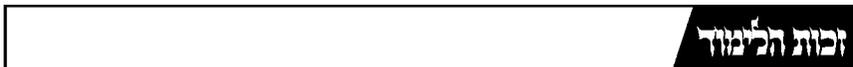
כל הנך דאסור בבהמה לצאת בר"ה משום משוי בחצר שרי ואפילו אם אינה מעורבת, ובכרמלית יש מתירים ויש אוסרים, ובר"ה שלנו בודאי יש ליהזר, ואין להקל אפילו בשעת הדחק. ובדבר שהחשש הוא משום דלמא נפיל ואתי בעליו לאתויי אף המתירים מודים דאסור בכרמלית. ובדבר שהטעם הוא משום דמחזי כמוליכו למכור אף במבוי המעורבת אסור, ויש מפקפקין בזה.

כמה מותר להוציא החבל מתחת ידו בשבת?

המוציא בהמה והוא מושכה באפסר צריך ליהזר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפח למטה, ומ"מ אם הוציא טפח אחד מתחת ידו לא עשה איסור אא"כ הוציא ב' טפחים, אלא דיש להחמיר לכתחלה שלא יצא אפילו טפח אחד מידו.

בהמה שיש עליה פתקא עם שם בעליה כדי שלא תאבד האם מותרת לצאת בזה בשבת?
בעצמך...

הגט

לימודי שלחן ערוך אורח
עם משנה בתורה

כל הזכויות שמורות
המחיר למוסדות מלידות
© מהדורה השנייה

כל הזכויות שמורות
אסור להתייחס מלמעלה
© מנהלת הספק

משנה ברורה
מן סימן שה סעיף ו עד סימן שה סעיף יז

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

יא טבת

סימן ש"ה

במה בהמה יוצאה בשבת - חלק ב'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
דאינו מחמם רק מעט הי טרחא שלא לצורך - כיון דלית לה צער אם לא יסירנה הו"ל טרחא שלא לצורך (ש"ע ח' מ"ב ל"ג ל"ה)	אסור בין להניח - ובין ליטול אכף בין לחמור בין לסוס (ש"ע ח')	דס"ל דדוקא מן החמור אסור דאית לה קרירות ביותר ויצטנן ממילא, אפילו אם לא נסיר מעליו משא"כ בשאר בהמות - (באה"ל ולהסיר)	י"א דמותר להסיר מן הסוס או משאר בהמות - וי"א שמותר להניח אכף על החמור כמו במרדעת (באה"ל ולהסיר - ואכף)	להניח או להסיר אכף מחמור או מן הסוס בשבת
דאף דיש לחמורו ענג בהסרתו מכל מקום כיון דלית לה צער אם לא יסירנו אסור (מ"ב ל"ז)	לא יטלנו בידו (ש"ע ט')		מתיר החבל מתחתיו ומוליכו בחצר הוא נופל מעליו (ש"ע ט')	אכף שעל גבי החמור שבא מן הדרך ונתיגע וצריך להסירו לצננו
דכל מידי שאינו אלא לתענוג לבהמה אסור משום טרחא שלא לצורך (מ"ב ל"ז)	אסור לתלות לחמור טרסקל בצוארו ליתן מאכלו בתוכו שיאכל משם (ש"ע י')	כיון שצוארו קטן ומצטעים לאכול על גבי קרקע מותר משום צער הבהמה (ש"ע י')	מותר לתלות לעגלים וסייחים טרסקל בצוארם ליתן מאכלים בתוכו שיאכלו משום (ש"ע י')	לתלות לחמור או לעגלים וסייחים טרסקל בצוארו ליתן מאכלו בתוכו שיאכל משם בחצר
דהוי משוי (מ"ב ל"ח)	אסור לצאת בטרסקל אפילו היה תלוי עליהם מבעוד יום (ש"ע י' מ"ב ל"ח)			לצאת חמור או עגלים וסייחים בטרסקל שבצוארו
לפי שאין בהם צורך לשמירת גופן הוי משאוי (מ"ב ל"ט)	אסור שיצא הסוס בונב שועל שתולין בין עיניו שלא ישלט עין הרע (ש"ע י"א)			שיצא הסוס בונב שיעל
לפי שאין בהם צורך לשמירת גופן הוי משאוי (מ"ב ל"ט)	אסור שיצא הסוס בזהרית שעושים לו לנוי (ש"ע י"א)			שיצא הסוס בזהרית
משום שאינו מהודק יפה חיישינן דלמא נפל הכיס ואתי בעליהם לאתויי (מ"ב ל"ט)	אסור לעיזים ליצא בכוס שבדרהים שקושרים אותם שלא יסרטו דדיהם בקיצים כשצריכים עוד להחלב ולא הדקה שפיר (ש"ע י"א מ"ב כ"ד)	דחשוב מלבוש במה ששומר בזה את הלבו (מ"ב כ"ד)	מותר לצאת אם הדקה שפיר (מ"ב כ"ד)	שיצא עזים בכיס שבדרהים
לפי שאין בהם צורך לשמירת גופן הוי משאוי (מ"ב ל"ט)	אסור שיצא בחסום שבפיה, שחוסמין פיה שלא תרעה בשדות אחרים (ש"ע י"א)			שיצא פרה בחסום שבפיה
דחיישינן דלמא נפל (מ"ב ל"ט)	אסור לבהמה שיצא בסנדל שנועלים ברגליה שלא תנגף (ש"ע י"א)	דכיון שקבוע במסמרים לא חיישינן דלמא נפלו (מ"ב מ"א)	מותר שיצא בברזל שקובעין ברגלי הסוסים מלמטה (מ"ב מ"א)	שיצא בהמה בסנדל או ברזל על רגליה
			מותר לצאת בהם (ש"ע י"א)	שיצא בהמה באגד שעל גבי מכה ובקשקשים שעל גבי השבר ובשליא שיצאה מקצתה ותלויה בה
משום דמחזי כמוליכו בשוק למכור - כיון דשיכחי שם רבים (מ"ב מ"ג)	אסור שתצא בה ברשות הרבים אף על פי שהזוג פקוק בין אם הוא בצוארה בין אם הוא בכסותה - וכן אסור במבוי אף כשהוא מעורבת (ש"ע י"א מ"ב מ"ג)	דאם אין הזוג פקק אסור משום משמוע קול (מ"ב מ"ב)	מותר לטייל בה בחצר אם פקק הזוג - ויש מפקקין במבוי אף כשהוא מעורבת (ש"ע י"א מ"ב מ"ג)	שיצא בהמה לחצר או לרשה"ר או למבוי מעברת בזוג שבצוארה
משום משוי (מ"ב מ"ג)	בסמ"ג משמע דאסור אף באלו (מ"ב מ"ג)	כיון דלא שייך הטעם דמחזי כמוליכו למכור (מ"ב מ"ג)	מותר כשהזוג פקק (מ"ב מ"ג)	שיצא חתולים ועופות בזוג, כיון שאין דרך להוליכן למכור
	י"א דכל שאסור משום משוי אסור אף בחצר (שעה"צ ל"ז)		מותר לצאת לחצר אפילו אינו מעורבת (מ"ב מ"ג)	שיצא בהמה חצר בדברים שאסור לצאת ברשות הרבים משום משוי
	יש אסורים (מ"ב מ"ג)		יש מתירין (מ"ב מ"ג)	שיצא בהמה בכרמלית בדברים שאסור לצאת ברשות הרבים משום משוי
דיש בזה ספק איסור תורה (מ"ב מ"ג)	בוודאי יש להורו ואין להקל אפילו בשעת הדחק (מ"ב מ' באה"ל ופקק)			שיצא בהמה ברשות הרבים שלנו בדברים שאסור לצאת ברשות הרבים משום משוי
דרשות הרבים שלנו חמור מכרמלית דיש בזה ספק איסור תורה (מ"ב מ"ג)	בכרמלית ולרשות הרבים שלנו אסור (מ"ב מ"ג)			לצאת בחצר או בכרמלית או ברשות הרבים שלנו בדבר שאסור לצאת לרשות הרבים משום שמה נפל ואתי בעליו לאתויי (לא משום משוי או שמחזי כמוליכו למכור בשוק)
דלמא מפטיק ואתי לאתויי - דגורי ארוג אטו אינו ארוג (מ"ב מ"ה)	אסור לבהמה לצאת כחותם בין שהוא על צוארה בין שהוא בכסותה - אף כשהוא ארוג או תפור בכסותה דליכא למיחש דלמא מפסק ואתי לאתויי (ש"ע י"ב מ"ב מ"ה)			שתצא בהמה כחותם

כל הזכויות שמורות
אסור להעתיקם מלידה
© מנהלת הספיק

משנה ברורה
מן סימן שה סעיף ו עד סימן שה סעיף יז

דפי סיכום

מחזור שנתיים
חלק ב'

יא טבת

סימן ש"ה

במה בהמה יוצאה בשבת - חלק ג'

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
שיצא הגמל במטלטלת	מותר שתצא בו אם הוא קשורה בזנבו ובחטוטרתו או בשליתיה (ש"ע י"ג)	דכשקשורה בשניהם מהדק שפיר ולא נפל וכן בשליתיה דכאיב לה לא מנתחא לכאן ולכאן (מ"ב מ"ז)	אסור שתצא בו אפילו הוא קשורה לו בזנבו (ש"ע י"ג)	דלמא נפל ואתי לאתויי (ש"ע י"ג)
שתצא בהמה עקוד או רגול דהיינו כשקשור ידיה או רגליה כדי שלא יברחו כדרך שעושין לסוסים כשרועין (מ"ב מ"ח)	מותר שתצא כשקשורים שני ידיה או שני רגליה כדי שלא יברחו כדרך שעושין לסוסים (מ"ב מ"ח)	דנשירותא הוא לה ולא הוא משוי ולהטעם שקעוד ורגול אסור משום דלמא נפל צריך לומר דבשני ידיה מהדק יותר ולא יפול (מ"ב מ"ח שעה צ"מ ד')	אסור שתצא בהמה עקוד דהיינו שקשור ידה אחת עם רגלה וכן רגול דהיינו שקשור אחת מרגליה כלפי מעלה שלא תלך אלא על שלש רגלים (ש"ע י"ד)	דמכל זה יש צער גדול לבהמה ומשוי הוא לה וי"א דלמא נפל החבל ומייתי לה (מ"ב מ"ח)
לצאת כשהופס אפסרי גמלים למשוך בהם הגמלים	מותר לתפוס כמה אפסרי גמלים בידו כשכילם נישכין בידו וי"א דמותר רק להוציא בהמה אחת לבדה (ש"ע ט"ו)		אסור לקשור גמלים זה אחר זה והוא תופס באפסר הראשון וכלים נמשכין על ידו אפילו כשקשירים מערב שבת - וי"א שאסור אפילו לתפוס כמה אפסרי גמלים בידו - ואין ליהוש לדעת ה"א (ש"ע ט"ו מ"ב מ"ט)	משום דמחזי כמאן דאזיל למכרם לשוק - דס"ל דגם בזה שייך הטעם הנ"ל - דהוא דעת יחודה וכל הפוסקים חולקין עליה (מ"ב מ"ט)
כשמוציא בהמה והוא מושכה באפסר ארוך	אם החבל ארוך מותר לכורכו סביב צוארה - ואם הוציא טפח אחד מתחת ידו לא עשה איסור (ש"ע ט"ז מ"ב נ')	- דהאוסר רק בשני טפחים (מ"ב נ')	אסור להוציאו מתחת ידו שני טפחים ואפ"ה צריך להחמיר ולזהר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפח למטה - ולא יניח הרבה בין ידו לבהמה שלא יכביד עד שלא יגיע בטפח סמוך לארץ (ש"ע ט"ז מ"ב נ')	דמי כמי שנושאה האפסר בידו ולא מתחזיא שהוא מאפסר הבהמה - דכשיגיע סמוך לארץ לא תהא נראה כאילו הבהמה נמשכת בה דיהיה מותר מחמת שהוא נשירותא דבהמה אלא כמשוי בעלמא (ש"ע ט"ז מ"ב נ"א)
שתצא חמור בסולם שצוארו			אסור שתצא בסולם בצוארו והן לוחות שקושרים סביב צוארו שלא יחכך מכתו (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא חמור ברצועה שברגליו			אסור שתצא ברצועה שברגלו והוא כמין טבעת עבה שעושים מקש וקושרים ברגלי הבהמה שפסיעותיה קצרות ומכה רגליה זו בזו ועושים לה זה להגן שלא תכה זו בזו וברייף פירוש דכשנבקע פרסה של רגל הבהמה קושרין אותה ברצועה כדי שתחלים ותחזור לכמות שהיה (ש"ע י"ז מ"ב נ"ד)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא תרנגולים בחוטים שברגליהם			אסור שתצא תרנגולים בחוטין שקושרין ברגליהם לסימן (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא תרנגולים ברצועה שקושרים ברגליהם	אם קשרן לרגליהם כדי שלא יוכלו לברוח מותר לצאת בהן (מ"ב נ"ה)	דכל מה שדרך לעשות לשמירתן הוא לה כמו מלבוש (מ"ב נ"ה שעה צ"ב נ')	אסור שתצא תרנגולים ברצועה שקושרין ברגליהם כדי שלא ישברו הכלים (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפלי אתי לאתויי (מ"ב נ"ג שעה צ"ב נ')
שתצא אילים בעגלה שתחת אליותיהם			אסור לאילים לצאת בעגלה שתחת אליותיהם שעושים להם כן כדי שלא תהא האליה נגרת בארץ (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא עזים בעף שנותנים בחטמיהם			אסור לעזים לצאת בעף ידוע שנותנים בחטמיהם כדי שיתעטשו ויפלו תולעים שבראשיהם (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא עגל בעול קטן			אסור לעגל לצאת בעול קטן שנותנים על צוארה (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא עגל בזמם			אסור לעגל לצאת בזמם שמניחים בחטמו כדי שלא ינק (ש"ע י"ז)	בביאור הגר"א משמע דהטעם בזה דהוי כמו משוי דמי לחסום שבפי הפרה (מ"ב נ"ז)
שתצא פרה בעור שנותנים על דדיה			אסור לפרה לצאת בעור שנותנים על דדיה שלא יינקוה השרצים (ש"ע י"ז)	משום דחייס עליהו ואי נפל אתי לאתויי (מ"ב נ"ג)
שתצא פרה ברצועה שבין קרניה			אסור לפרה לצאת ברצועה שבין קרניה בין אם הוא לשמור בין אם הוא לנוי (ש"ע י"ז)	דזה הוי נשירותא יתירתא לפרה והוי משוי (מ"ב נ"ז)